

I

(Akti, katerih objava je obvezna)

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 1737/2006

z dne 7. novembra 2006

o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 2152/2003 Evropskega parlamenta in Sveta o spremljanju gozdov in medsebojnih okoljskih vplivih v Skupnosti

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 2152/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o spremljanju gozdov in medsebojnih okoljskih vplivih v Skupnosti⁽¹⁾ in zlasti členov 4(2), 5(5), 6(4), 7(3), 8(6), 9(6), 10(2), 14(5) in 15(4) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Po 1. januarju 2003 Uredba (ES) št. 2152/2003 predstavlja podlago za nadaljevanje in nadaljnji razvoj, s celostnim pristopom, ukrepov, ki so se predhodno izvajali v skladu z Uredbo Sveta (EGS) št. 3528/86 z dne 17. novembra 1986 o varstvu gozdov Skupnosti pred onesnaženostjo zraka⁽²⁾ in Uredbo Sveta (EGS) št. 2158/92 z dne 23. julija 1992 o varstvu gozdov Skupnosti pred požari⁽³⁾. Uredba (ES) št. 2152/2003 zagotavlja tudi možnosti za obravnavo novih okoljskih vprašanj, pomembnih za Skupnost, v prihodnje.
- (2) Trenutno se uporabljajo naslednje uredbe: Uredba Komisije (EGS) št. 1696/87 z dne 10. junija 1987 o nekaterih podrobnih pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 3528/86 o varstvu gozdov Skupnosti pred onesnaženostjo zraka⁽⁴⁾; Uredba Komisije (ES) št. 804/94 z dne 11. aprila 1994 o podrobnejših pravilih za uporabo Uredbe Sveta (EGS) št. 2158/92 v zvezi z informacijskimi sistemi za gozdne požare⁽⁵⁾; Uredba Komisije (ES) št. 1091/94 z dne 29. aprila 1994 o določitvi nekaterih

podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 3528/86 o varstvu gozdov Skupnosti pred onesnaženostjo zraka⁽⁶⁾; Uredba Komisije (ES) št. 1727/1999 z dne 28. julija 1999 o nekaterih podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (EGS) št. 2158/92 o varstvu gozdov Skupnosti pred požari⁽⁷⁾; Uredba Komisije (ES) št. 2278/1999 z dne 21. oktobra 1999 o določitvi nekaterih podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 3528/86 o varstvu gozdov Skupnosti pred onesnaženostjo zraka⁽⁸⁾. Za izvajanje določb Uredbe (ES) št. 2152/2003 morajo nekatere določbe naslednjih izvedbenih uredb veljati naprej, medtem ko je treba druge spremeniti. Te uredbe je treba v interesu učinkovitosti, jasnosti in racionalnosti nadomestiti z enim samim besedilom in določbe, ki so še vedno pomembne, je treba vključiti v to besedilo.

- (3) Spremljanje učinkov onesnaženosti zraka na gozdove je treba nadaljevati na podlagi sistematične mreže opazovalnih točk in mreže opazovalnih ploskev za intenzivno in stalno spremljanje, ki sta določeni in se izvajata v skladu z Uredbo (EGS) št. 3528/86 in uredbama (EGS) št. 1696/87 in (ES) št. 1091/94.
- (4) Razvoj novih dejavnosti spremljanja mora biti omejen na dejavnosti pilotske faze pri izvajanju študij, preskusov in predstavitvenih projektov, da bi lahko opredelili možnosti za vzpostavitev teh novih dejavnosti spremljanja.
- (5) Podrobna navodila in smernice za izvajanje členov 6(3) in 16(3) Uredbe (ES) št. 2152/2003 v zvezi z vzpostavitvijo novih dejavnosti spremljanja in poročanjem o rezultatih teh novih dejavnosti niso potrebni za obdobje 2003 do 2006, saj takšne dejavnosti spremljanja v tem obdobju niso predvidene za izvajanje.
- (6) UL L 125, 18.5.1994, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2278/1999.
- (7) UL L 203, 3.8.1999, str. 41. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 2121/2004 (UL L 367, 14.12.2004, str. 17).
- (8) UL L 279, 29.10.1999, str. 3. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 2121/2004.

(1) UL L 324, 11.12.2003, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 788/2004 (UL L 138, 30.4.2004, str. 17).

(2) UL L 326, 21.11.1986, str. 2. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 804/2002 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 132, 17.5.2002, str. 1).

(3) UL L 217, 31.7.1992, str. 3. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 805/2002 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 132, 17.5.2002, str. 3).

(4) UL L 161, 22.6.1987, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2278/1999 (UL L 279, 29.10.1999, str. 3).

(5) UL L 93, 12.4.1994, str. 11.

- (6) Priročnik o parametrih, metodah spremljanja in oblikah podatkov iz člena 10 Uredbe 2152/2003 temelji na določbah spremljanja, določenih v prilogah k uredbam (EGS) št. 1696/87, (ES) št. 804/94 in (ES) št. 1091/94. V luči nedavnega tehničnega napredka je potrebno znova preučiti te določbe. Predvsem je treba združiti metodologijo za raziskave stanja krošenj o sistematični mreži opazovalnih točk in mreži opazovalnih ploskev za intenzivno spremljanje. Priročnik mora zajemati tudi metodologije za dodatne dejavnosti spremljanja vprašanj, kot so fenologija, kakovost zunanega zraka, poškodbe zaradi ozona in gozdni opad.
- (7) Spremljanje gozdnih požarov se mora tudi v prihodnje izvajati na podlagi Evropskega informacijskega sistema za gozdne požare (EFFIS). EFFIS je bil zasnovan na podlagi dosežkov informacijskega sistema Skupnosti o gozdnih požarih, ki je bil vzpostavljen in se izvršuje v skladu z Uredbo (EGS) št. 2158/92 in Uredbo (ES) št. 804/94, ter vključuje dodatne informacije, ki jih je zbralo Skupno raziskovalno središče v okviru Evropskega sistema napovedi tveganja za gozdne požare (EFFRFS) in Evropskega sistema ocenjevanja škode zaradi gozdnih požarov (EFFDAS).
- (8) Preventivni ukrepi proti gozdnim požarom morajo biti določeni na podlagi dosežkov Uredbe (EGS) št. 2158/92, pod pogojem, da ti ukrepi ne bodo podpirani preko Uredbe Sveta (ES) št. 1257/99 z dne 17. maja 1999 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EAGGF), ki spreminja in razveljavlja nekatere uredbe ⁽¹⁾, in pod pogojem, da niso vključeni v programe za razvoj podeželja, ki jih pripravijo države članice. Ta uredba mora vzpostaviti podatke skupnega jedra, ki jih morajo države članice predložiti za vse gozdne požare, nastale na njihovem ozemlju, kot tudi tehnične specifikacije za zagotavljanje teh podatkov.
- (9) Za namene zagotavljanja skladnosti z drugimi dejavnostmi, ki jih financira Skupnost, in da bi se izognili podvajanju in dvojnemu financiranju, mora Komisija predloge za študije, preskuse in predstavitvene projekte, ki jih v skladu s členi 5, 6 in 7 Uredbe (ES) št. 2152/2003 predložijo države članice, ocenjevati glede na določena merila.
- (10) Da bi zagotovili, da so te študije, preskusi in predstavitveni projekti prilagojeni odprtim vprašanjem in da se odzivajo na dejanske potrebe na področju spremljanja gozdov, bo nujno določiti prednostno lestvico za dodelitev podpore Skupnosti za takšne dejavnosti.
- (11) Oblikovanje nacionalnih programov in finančnih vidikov, povezanih s temi, mora posebno upoštevati določbe Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti ⁽²⁾, in Uredbo Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002 z dne 23. decembra 2002 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti ⁽³⁾.
- (12) Treba je vpeljati pravila o upravičenosti, da se določi obseg stroškov, ki veljajo za upravičene za del, ki ga financira Skupnost.
- (13) Znanstvena svetovalna skupina, ki se ustanovi v skladu s členom 9(3) Uredbe (ES) št. 2152/2003, mora Stalnemu odboru za gozdarstvo svetovati o tehničnih zadevah sistema spremljanja.
- (14) Vsaka država članica mora določiti pristojni organ na podlagi meril, določenih s temeljnim aktom, v skladu s členom 54(2)(c) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002, da bi zagotovili skladnost z vsemi zahtevami dobrega finančnega poslovanja in dosledno upoštevanje načel nediskriminacije in preglednosti. Države članice, ki imajo pravno in finančno odgovornost za izvajanje odobrenega nacionalnega programa, so odgovorne za kakršne koli nepravilnosti, opustitve ali goljufije pristojnega organa.
- (15) Glede na njihove decentralizirane upravne organizacijske strukture je treba Belgiji, Nemčiji in Portugalski dovoliti, da določijo več kot en pristojni organ.
- (16) Podatki, ki so jih države članice v okviru Uredbe (ES) št. 2152/2003 predložile Komisiji, veljajo za dokumente v smislu Uredbe (ES) št. 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije ⁽⁴⁾.
- (17) Ukrepi, predvideni s to uredbo, so v skladu z mnenjem Stalnega odbora za gozdarstvo, ustanovljenega z Odločbo Sveta 89/367/EGS ⁽⁵⁾ –

⁽¹⁾ UL L 160, 26.6.1999, str. 80. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1698/2005 (UL L 277, 21.10.2005, str. 1).

⁽²⁾ UL L 248, 16.9.2002, str. 1.

⁽³⁾ UL L 357, 31.12.2002, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES, Euratom) št. 1248/2006 (UL L 227, 19.8.2006, str. 3).

⁽⁴⁾ UL L 145, 31.5.2001, str. 43.

⁽⁵⁾ UL L 165, 15.6.1989, str. 14.

SPREJELA TO UREDBO:

Člen 4

Prenos podatkov

POGLAVJE I

VSEBINA

Člen 1

Ta uredba določa podrobna pravila za izvajanje členov 4, 5(1) in (2), 6(1) in (2), 7(1) in (2), 8, 9(3), 10, 14 in 15(1) Uredbe (ES) št. 2152/2003.

POGLAVJE II

SPREMLJANJE UČINKOV ONESNAŽENOSTI ZRAKA

ODDELEK 1

MREŽA OPAZOVALNIH TOČK

(člena 4(1)(a) in 10(1) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 2

Sistematična mreža opazovalnih točk in spremljanje

1. Sistematična mreža opazovalnih točk, v nadaljnjem besedilu „točke stopnje I“, sestavljena iz enot, ki merijo **16 × 16 km**, in pokrivajoča celotno ozemlje vsake države članice, v nadaljnjem besedilu „mreža“, se uporablja pri izvajanju letnih raziskav stanja krošenj.

Te raziskave se izvajajo z uporabo metod, določenih v poglavju 2 Priloge I.

2. Opazovanja se opravijo na vsakem stičišču, ki se nahaja na gozdnem območju.

3. Države članice lahko uporabljajo gostejše mreže kot točke stopnje I, kjer je to nujno za pripravo njihovih letnih poročil v skladu s členom 15(1) Uredbe (ES) št. 2152/2003 in za pridobitev reprezentativnih podatkov na nacionalni in regionalni ravni.

Člen 3

Izjeme glede gostote mreže

1. Podvzorec mreže z enotami, ki merijo 32 × 32 km, se lahko uporablja za popis, ki pokriva druga gozdnata zemljišča.

2. Podvzorec mreže z enotami, ki merijo 32 × 32 km, se lahko uporablja tudi za popis, ki pokriva velika homogena gozdna območja na Finskem, severno od 65° 30' zemljepisne širine, in Švedskem, severno od 59° zemljepisne širine.

1. Do 15. decembra vsako leto mora vsaka država članica posredovati Komisiji podatke, zbrane v preteklem letu, za vsako točko stopnje I, z uporabo metod in obrazcev, določenih v poglavju 14 Priloge I.

Poleg teh podatkov države članice predložijo poročilo, ki spremlja podatke, s katerim so določene osnovne informacije o uporabljenih metodah spremljanja. To poročilo se pripravi v skladu s poglavjem 13 in točko IV.1 poglavja 14 Priloge I.

Navodila in kode, določeni v poglavju 15 Priloge I, se uporabljajo za prenos podatkov, zbranih v skladu s prvim pododstavkom.

2. Podatki o zemlji v zasebni lasti so geografsko opredeljeni s koordinatami za zemljepisno širino in zemljepisno dolžino, izraženimi vsaj v stopinjah in minutah. Vsi drugi podatki so geografsko opredeljeni s koordinatami za zemljepisno širino in zemljepisno dolžino, izraženimi v stopinjah, minutah in sekundah.

3. Del poročila, ki spremlja podatke, opisujoč metode spremljanja, ostane v veljavi, dokler se te metode ne spremenijo.

ODDELEK 2

MREŽA OPAZOVALNIH PLOSKEV

(člena 4(1)(b) in 10(1) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 5

Postavitev opazovalnih ploskev za intenzivno spremljanje

1. Mreža trajnih opazovalnih ploskev, ki so jo vzpostavile države članice, v nadaljnjem besedilu „ploskve stopnje II“, se uporablja za intenzivno in stalno spremljanje učinkov onesnaženosti zraka na gozdne ekosisteme. Število ploskev stopnje II, ki so lahko izbrane za to mrežo, je omejeno na 15 za vsako državo članico.

Države članice pa lahko izberejo večje število ploskev stopnje II pod pogojem, da to število ne presega 20 % števila nacionalnih točk stopnje I.

2. Ko je postavljena nova ali dodatna ploskev stopnje II, države članice skupaj s prvim prenosom podatkov o tej ploskvi pošljejo Komisiji pregled meril za izbiro in popoln seznam vseh ploskev, skupaj z osnovnimi informacijami, kot so lokacija, torej zemljepisna dolžina, zemljepisna širina in nadmorska višina, ter vrsta, kot tudi splošne informacije ploskve za vsako postavljeno ploskev stopnje II v standardizirani obliki.

3. Ploskve stopnje II se izbere z uporabo enotnih metod, določenih v poglavju 1 Priloge I.

Člen 6

Spremljanje

Intenzivno in stalno spremljanje gozdnih ekosistemov vključuje naslednje:

- (a) stalno popisovanje stanja krošenj, meritve foliarne sestave in spremembe prirastka na vsaki ploskvi stopnje II v skladu s poglavji 2, 3 in 4 Priloge I;
- (b) meritve sestave usedanja, meteorologije in sestave talne raztopine kot tudi ocenjevanje pritalne vegetacije na vsaj 10 % opazovalnih ploskev stopnje II v skladu s poglavjema 5 in 8 Priloge I;
- (c) kjer je primerno, druge dejavnosti spremljanja kot ocenjevanje kakovosti zunanega zraka, vidnih poškodb zaradi ozona in gozdnega opada ter fenološka opažanja v skladu s poglavji 9 do 12 Priloge I.

Člen 7

Prenos podatkov

1. Do 15. decembra vsako leto države članice posredujejo Komisiji vse podatke, izmerjene v preteklem letu za vsako ploskev stopnje II, z uporabo metod in obrazcev, določenih v poglavju 14 Priloge I.

Poleg teh podatkov države članice predložijo poročilo, ki spremlja podatke, s katerim so določene osnovne informacije o uporabljenih metodah spremljanja. To poročilo se pripravi v skladu s poglavjem 13 in točko IV.1 poglavja 14 Priloge I.

Navodila in kode, določeni v poglavju 15 Priloge I, se uporabljajo za prenos podatkov, zbranih v skladu s prvim pododstavkom.

2. Podatki o zemlji v zasebni lasti so geografsko opredeljeni s koordinatami za zemljepisno širino in zemljepisno dolžino, izraženimi vsaj v stopinjah in minutah. Vsi drugi podatki so geografsko opredeljeni s koordinatami za zemljepisno širino in zemljepisno dolžino, izraženimi v stopinjah, minutah in sekundah.

3. Del poročila, ki spremlja podatke, opisujoč metode spremljanja, ostane v veljavi, dokler se te metode ne spremenijo.

POGLAVJE III

EVROPSKI INFORMACIJSKI SISTEM ZA GOZDNE POŽARE

(člen 5(1) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 8

Zajete informacije

1. Skupno raziskovalno središče Komisije upravlja Evropski informacijski sistem za gozdne požare (EFFIS).

2. EFFIS beleži naslednje podatke:

- (a) podatke skupnega jedra, predložene v skladu s členom 9;
- (b) dodatne podatke za območja, ki jih ogrožajo gozdni požari in so velika vsaj 50 hektarjev, predložene v skladu s členom 10;
- (c) informacije, ki jih posreduje Skupno raziskovalno središče, o napovedih tveganja za požare v okviru Evropskega sistema napovedi tveganja za gozdne požare (EFFRFS) in o kartiranju ter ocenjevanju škode, ki jo je povzročil požar in je prizadela območje vsaj 50 hektarjev, v okviru Evropskega sistema ocenjevanja škode zaradi gozdnih požarov (EFFDAS).

Člen 9

Podatki skupnega jedra

1. Do 1. julija vsako leto države članice predložijo Komisiji podatke skupnega jedra za vsak gozdni požar, ki se je zgodil na njihovem območju v preteklem letu. Podatki skupnega jedra so sestavljeni vsaj iz naslednjih informacij, podanih na tak način, da so primerljive na ravni Skupnosti, za vsak gozdni požar:

- (a) datum in krajevni čas prvega alarma;
- (b) datum in krajevni čas prvega posredovanja;
- (c) datum in krajevni čas pogasitve;
- (d) lokacija izbruha na občinski ravni (skupno kodo);
- (e) skupna površina, poškodovana v požaru;
- (f) razčlenitev površine, poškodovane v požaru, na gozdno in druge gozdnate površine ter negozdne površine;
- (g) domnevni vzrok.

2. Tehnične specifikacije, določene v Prilogi II, se uporabljajo za namene beleženja podatkov skupnega jedra iz odstavka 1.

Člen 10

Dodatne informacije

Za gozdne požare, ki prizadenejo vsaj 50 hektarjev, lahko države članice letno predložijo Komisiji dodatne informacije poleg podatkov skupnega jedra iz člena 9.

Te dodatne informacije, če so predložene, vključujejo stopnjo škode, torej ali je majhna, srednja ali velika, in lokacijo.

POGLAVJE IV

ŠTUDIJE, PRESKUSI IN PREDSTAVITVENI PROJEKTI

(členi 5(2), 6(2) in 7(2) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 11

Ocena predlogov projekta

Predloge za študije, preskuse in predstavitvene projekte ter testiranja na podlagi pilotske faze, ki jih države članice predložijo v skladu s členi 5(2), 6(2) in 7(2) Uredbe (ES) št. 2152/2003, v nadaljnjem besedilu „predlogi projektov“, Komisija oceni na podlagi meril, določenih v Prilogi III.

Člen 12

Odločitev o razvrstitvi za predloge projektov

Komisija določi prednostno lestvico za dodeljevanje podpore Skupnosti za predloge projektov.

POGLAVJE V

PRISTOJNI ORGANI

(člen 14 Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 13

Pristojni organi

1. Pristojni organ, ki ga v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 2152/2003 določi država članica, v nadaljnjem besedilu „pristojni organ“, bo kontaktna točka za Komisijo.

2. Belgija, Nemčija in Portugalska lahko določijo več kot en pristojni organ.

Člen 14

Merila za izbor

1. Pristojni organi upoštevajo pravila, določena v Uredbi (ES, Euratom) št. 1605/2002 in Uredbi (ES, Euratom) št. 2342/2002, kot tudi določbe iz te uredbe.

2. Pristojni organi izpolnjujejo vsaj naslednja merila:

- (a) biti morajo nacionalni javni organi ali osebe zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, za katere velja pravo ene od držav članic;
- (b) ponuditi morajo ustrezna finančna jamstva, ki jih izda javni organ, zlasti za celotno povračilo zneskov, dolgovanih Komisiji;

(c) delovati morajo v skladu z zahtevami dobrega finančnega poslovanja;

(d) zagotoviti morajo preglednost poslovanja v skladu s členom 56(1) Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002.

Člen 15

Dodatni pogoji za osebe zasebnega prava

Kjer države članice v skladu s členom 14 določijo osebe zasebnega prava, bo soglasje Komisije k tem subjektom temeljilo na naslednjih dokazilih, ki jih bodo predložili ti subjekti:

- (a) njihova tehnična in strokovna usposobljenost, na podlagi dokumentacije o izobrazbeni in strokovni usposobljenosti članov vodstva;
- (b) njihova gospodarska in finančna usposobljenost, na podlagi državnega jamstva, zagotovljenega v skladu s členom 14(3)(e) Uredbe (ES) št. 2152/2003, in ustreznih izjav bank ali dokazila o ustreznem zavarovanju poklicne odgovornosti ali bilance ali izvlečkov iz bilanc, ki zajemajo vsaj zadnji dve leti, za kateri so poslovne knjige zaključene, kjer objavo bilance zahteva pravo gospodarskih družb države članice, v kateri je subjekt ustanovljen;
- (c) njihova pristojnost po nacionalni zakonodaji za izvrševanje proračuna, kakor potrjuje dokumentacija, kot na primer njihov vpis v register poklicev ali gospodarskih družb ali izjava pod prisego ali potrdilo, članstvo posebne organizacije, izrecno pooblastilo ali vpis v register za davek na dodano vrednost (DDV);
- (d) da niso v nobenem izmed položajev, navedenih v členih 93 in 94 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002;
- (e) da sprejemajo revizijo Računskega sodišča.

Člen 16

Sporazum

Komisija sklene sporazum s pristojnim organom v skladu s členom 56 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 ter členoma 35 in 41 Uredbe (ES, Euratom) št. 2342/2002.

Člen 17

Naloge pristojnih organov

Pristojni organi izvršujejo naslednje naloge:

- (a) izvajajo redne preglede, da zagotovijo pravilno izvajanje ukrepov, ki se financirajo po Uredbi (ES) št. 2152/2003;

- (b) sprejmejo potrebne ukrepe za preprečevanje nepravilnosti in goljufij ter po potrebi začnejo sodni pregon za izterjavo izgubljenih, nepravilno plačanih ali nepravilno porabljenih sredstev;
- (c) Komisiji predložijo informacije, ki jih ta zahteva;
- (d) so posredniki, katerim se plačujejo prispevki Skupnosti;
- (e) vodijo račune in evidence o prejemu in plačilu tega prispevka v podporo nacionalnemu programu, vključno z vsemi računi in dokumenti podobne dokazne vrednosti za podporo stroškom programa.

Člen 18

Pregledi Komisije

Komisija lahko izvaja preglede dokumentov in preglede obstoja, ustreznosti in pravnega delovanja pristojnih organov na kraju samem, v skladu s pravili dobrega finančnega poslovanja.

POGLAVJE VI

NACIONALNI PROGRAMI IN PRILAGODITVE

ODDELEK 1

NACIONALNI PROGRAMI

(člena 7(2) ter 8(1) in (2) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 19

Vsebina

1. Nacionalni programi in prilagoditve teh programov v skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 2152/2003 vsebujejo informacije in dokazno dokumentacijo, navedene v Prilogi IV.

Države članice uporabijo obrazce, določene v navedeni prilogi, za predložitev nacionalnih programov in ustreznih prilagoditev Komisiji, v papirnati in digitalni obliki.

2. Vse dejavnosti iz členov 4, 5, 6(2) in (3) ter 7(2) Uredbe (ES) št. 2152/2003, za katere je zaprosen finančni prispevek Skupnosti, se vključijo v nacionalni program kot posamezni zahtevki.

Člen 20

Podprogrami

Nacionalni programi Belgije, Nemčije in Portugalske so lahko sestavljeni iz podprogramov, ki jih pripravijo pristojni organi.

ODDELEK 2

PRILAGODITEV

(člen 8(3) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 21

Prilagoditev

1. Prilagoditve nacionalnih programov zadevajo samo študije, preskuse, predstavitvene projekte kot tudi poskusno fazo spremljanja v skladu s členi 5(2), 6(2) in 7(2) Uredbe (ES) št. 2152/2003.

2. Zahtevki za prilagoditev nacionalnega programa se predložijo Komisiji z uporabo obrazcev, določenih v Prilogi IV.

3. Zahtevki za prilagoditev nacionalnih programov za 2005–2006 se predložijo Komisiji najpozneje do 31. oktobra 2005, da se jih upošteva za naslednje leto.

POGLAVJE VII

FINANČNO POSLOVODENJE IN SPREMLJANJE

ODDELEK 1

STROŠKI

Člen 22

Opredelitev upravičenih stroškov

Upravičeni stroški so stroški, ki jih je neposredno in v celoti mogoče pripisati nacionalnemu programu, ki ga je odobrila Komisija.

Države članice lahko uporabljajo strožja nacionalna pravila za določanje upravičenih stroškov.

Člen 23

Utemeljitev odhodkov

Odhodki se utemeljijo z ustreznimi izvirmimi dokumenti, kot so računi ali dokumenti enakovredne dokazne vrednosti.

Izvirni dokumenti se ne priložijo izkazu odhodkov. Vendar pristojni organ na zahtevo posreduje Komisiji vse podrobnosti, vključno z računi, ki so potrebni za zagotovitev ocene odhodkov.

Člen 24

Stroški, ki veljajo za upravičene

1. Da bi stroški veljali za upravičene, morajo biti predvideni v odobrenem nacionalnem programu ter morajo biti neposredno povezani z izvajanjem programa in nujni zanj.

2. Stroški morajo biti razumni in skladni z načeli dobrega finančnega poslovanja, zlasti glede cenovne primernosti in stroškovne učinkovitosti.

3. Stroški morajo dejansko nastati v obdobju upravičenosti, določenem v odločbi Komisije, s katero je odobren nacionalni program. Strošek velja za nastalega v obdobju upravičenosti, ko:

(a) je zakonska obveznost plačati strošek pridobljena po začetku obdobja upravičenosti in pred koncem tega obdobja;

(b) se mora izvršitev dejavnosti, s katero je strošek povezan, začeti po začetku obdobja upravičenosti in mora biti zaključena pred koncem tega obdobja.

4. Stroški morajo biti v celoti plačani pred predložitvijo končne dokumentacije skupaj s končnim izkazom odhodkov in prihodkov.

Člen 25

Stroški osebja

Stroški osebja lahko veljajo za upravičen neposredni odhodek v zvezi z dejanskim časom, ki je bil namenjen nacionalnemu programu. Izračunajo se na podlagi dejanske bruto plače ali mezde, povečane za obvezne socialne prispevke, vendar brez drugih stroškov.

Delovni čas vsakega zaposlenega, vključno z nacionalnimi javnimi uslužbenci in zaposlenimi v vladnih agencijah, ki delajo v okviru nacionalnega programa, se beleži z uporabo časovnih preglednic ali poročil sistema, ki beleži čas, ki ga je vzpostavil in potrdil pristojni organ in njegovi morebitni partnerji.

Člen 26

Potni stroški

Potni stroški veljajo za upravičene, če jih je neposredno in v celoti mogoče pripisati odobrenemu nacionalnemu programu. Potni stroški se zaračunajo v skladu z notranjimi pravili pristojnega organa.

Člen 27

Splošni stroški

1. Splošni stroški, ki so namenjeni za kritje posrednih stroškov, potrebnih za zaposlovanje, poslovanje, namestitve in podporo neposredno ali posredno osebja, ki opravlja delo za nacionalni program, ali so povezani z infrastrukturo in opremo na mestu samem, so upravičeni, če so dejanski, utemeljeni in ne vključujejo stroškov, dodeljenih drugim proračunskim postavkam.

2. Splošni stroški so upravičeni do največ 7 % celotnega zneska upravičenih neposrednih stroškov.

3. Splošni stroški bremenijo nacionalni program v skladu s politiko stroškovnega računovodstva pristojnega organa.

Člen 28

Stroški financiranja

Kjer stroški vključujejo amortizacijo kapitalskih naložb s trajanjem nad eno leto in ceno več kot 500 EUR, veljajo ti stroški amortizacije za upravičene pod pogojem, da se nanašajo izključno na nacionalni program in na obdobje upravičenosti zadevne faze programa, pod pogojem, da: Za naložbe v zgradbe in infrastrukturo se ti stroški amortizirajo 10 let z uporabo linearne metode, za drugo opremo, vključno z opremo za informatiko, pa se uporabi 5-letna linearna metoda.

Člen 29

Stroški za nakup rabljene opreme

Stroški za nakup rabljene opreme so upravičeni pod naslednjimi tremi pogoji:

(a) prodajalec opreme zagotovi izjavo o izvoru in potrdi, da v obdobju preteklih sedmih let ni bila kupljena s pomočjo nepovratnih sredstev države ali Skupnosti;

(b) cena opreme ne presega njene tržne vrednosti in je nižja od cene podobne nove opreme;

in

(c) oprema ima tehnične lastnosti, potrebne za delovanje, in je skladna z veljavnimi merili in standardi.

Člen 30

Pogodbe s podizvajalci

Odhodki, povezani s podpogodbami s posredniki ali svetovalci, temeljijo na dejanskih stroških in jim je priložen ustrezen račun ali druga ustrežna dokumentacija. Izjemoma, kjer je strošek opredeljen kot odstotek celotnega stroška dejavnosti, tak strošek velja za upravičenega samo, če ga pristojni organ lahko utemelji s primerjavo z dejansko vrednostjo posredovanega dela ali storitve.

Člen 31

Davek na dodano vrednost

Davek na dodano vrednost (DDV) velja za upravičenega, če pristojni organ ne more izterjati DDV, plačanega v okviru nacionalnega programa.

Pristojni organ priskrbi izjavo ustreznega nacionalnega organa, da DDV ni bilo mogoče izterjati za sredstva in storitve, potrebne za ukrepe v okviru nacionalnega programa.

Člen 32

Neupravičeni stroški

1. Naslednje ne šteje za upravičeno:
  - (a) stroški, ki so nastali za dejavnosti, ki prejemajo pomoč v okviru drugih finančnih instrumentov Skupnosti;
  - (b) izgube zaradi menjalnih tečajev;
  - (c) nepotrebni ali razsipni izdatki;
  - (d) stroški distribucije ter tržni in oglaševalski stroški za promocijo izdelkov ali komercialnih dejavnosti;
  - (e) rezervacije za morebitne prihodnje izgube ali odgovornosti;
  - (f) dolžniške obresti ali obresti na izposojen kapital;
  - (g) slabi dolgovi.

Nekateri izmed stroškov iz točke (d) lahko štejejo za upravičene, kot je dogovorjeno s Komisijo.

2. Neupravičenih stroškov iz odstavka 1 Komisija ne upošteva pri izračunu skupnega stroška programa.

Člen 33

Menjalni tečaj

1. Menjava med eurom in nacionalno valuto se opravi po dnevnem tečaju eura, objavljenem v seriji C *Uradnega lista Evropske unije*.
2. Tečaj, ki se uporabi pri menjavi med eurom in nacionalno valuto, je menjalni tečaj, objavljen zadnji delovni dan meseca pred mesecem, ko je nacionalni program, ali v primeru plačil finančno poročilo in zahteva za plačilo, podpisan in predložen Komisiji.

ODDELEK 2

PLAČILO

(člen 8(5) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 34

Odločba o finančnem prispevku

Komisija odloča o finančnih prispevkih za upravičene stroške nacionalnega programa v dveh fazah, ena odločba za vsako leto programskega obdobja, v nadaljnjem besedilu „odločba Komisije“. Odločba Komisije je naslovljena na državo članico.

Člen 35

Predfinanciranje

Pristojni organi lahko prosijo za predfinanciranje 50 % letne pomoči Skupnosti za nacionalni program, kot je navedeno v nacionalnem programu, ne prej kot tri mesece po datumu uradnega obvestila o odločbi Komisije. Za predfinanciranje se sklene sporazum v skladu s členom 16.

Člen 36

Potrdila

1. Pristojni organi Komisiji predložijo potrdila o plačilih, opravljenih v okviru nacionalnega programa, z uporabo vzorcev, določenih v Prilogi V. Ta potrdila mora spremljati poročilo o napredku dejavnosti, začetih v okviru nacionalnega programa. Potrdila se predložijo najpozneje 15 mesecev po datumu uradnega obvestila o odločbi Komisije in zajemajo odhodke iz prejšnjega leta.

2. Upravičene odhodke, ki so skladni z določbami oddelka 1 tega poglavja in so prikazani v letnem potrdilu, Komisija pokrije s predfinanciranjem držav članic v okviru nacionalnih programov.

Kjer potrdila presegajo zadevno predfinanciranje, Komisija izplača vmesno plačilo.

V nobenih okoliščinah ta vmesna plačila ne smejo presegati 30 % letne pomoči Komisije za nacionalni program.

Člen 37

Tehnično in finančno izvajanje

1. Vsaka izmed dveh faz iz člena 34 mora doseči polno tehnično in finančno izvajanje v skladu z zahtevami Uredbe (ES) št. 2152/2003 in te uredbe najpozneje dve leti po datumu uradnega obvestila o odločbi Komisije.

Pristojni organi vložijo zahtevek za plačilo preostalega zneska upravičenih odhodkov najpozneje 27 mesecev po datumu uradnega obvestila o odločbi Komisije.

2. Preostali znesek za vsako fazo se plača, ko Komisija prejme zahtevek za končno plačilo za vsako fazo in preveri finančno potrdilo, ki je priloženo temu zahtevku za plačilo.

Člen 38

Usklajevanje zahtevkov za plačilo

V skladu s svojo nacionalno zakonodajo države članice zagotovijo, da so zahtevki za plačila pristojnih organov skladni z odločbo Komisije.

Člen 39

Zahtevki za predfinanciranje in plačila

Pristojni organi Komisiji predložijo zahtevke za predfinanciranje in plačila z uporabo vzorcev, določenih v prilogah VI, VII in VIII.

ODDELEK 3

NEPRAVILNOSTI

(člen 14(3) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 40

Nepравilnosti

1. Zneske, izgubljene zaradi nepravilnosti ali malomarnosti, izterja država članica in se vrnejo Komisiji.

2. Kjer Komisija, v petih letih po končnem plačilu preostalega zneska zadnjega leta nacionalnega programa, opazi kakršno koli nepravilnost v dejavnostih, ki jih financira Skupnost in pri katerih se zadevni znesek Skupnosti ni vrnil na podlagi odstavka 1, o tem obvesti državo članico in ji omogoči, da poda svoje mnenje.

3. Če po pregledu okoliščin in proučitvi pojasnila države članice Komisija nepravilnost potrdi, država članica povrne zadevne zneske.

ODDELEK 4

PREGLEDI, REVIZIJE IN STROKOVNI OBISKI

(člen 14(4) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 41

Finančna revizija Komisije

1. Komisija ali kateri koli zastopnik, ki ga ona pooblasti, lahko izvaja revizijo pristojnih organov, pogodbenikov ali podpogodbenikov, odgovornih za podrobno izvajanje ukrepov v okviru nacionalnega programa, kadar koli v času trajanja pogodbe in do pet let po končnih plačilih prispevkov Skupnosti nacionalnemu programu.

2. Komisija ali kateri koli pooblaščen zastopnik ima dostop do dokumentacije, ki je potrebna za preverjanje upravičenosti stroškov udeležencev nacionalnega programa, kot so na primer računi in izvlečki plačilnih list.

3. Revizija se opravi zaupno. Komisija naredi vse potrebno, da zagotovi, da njeni pooblaščen zastopniki podatke, do katerih imajo dostop ali ki so jim bili posredovani, obravnavajo zaupno.

Komisija lahko preveri uporabo finančnega prispevka Skupnosti s strani pristojnih organov, pogodbenikov ali podpogodbenikov, odgovornih za podrobno izvajanje ukrepov v okviru nacionalnega programa.

4. Poročilo o ugotovitvah revizije, ki se nanaša na pristojne organe in druge stranke, odgovorne za izvajanje ukrepov nacionalnega programa, se pošlje zadevnim pristojnim organom, pogodbenikom in podpogodbenikom. Ti lahko sporočijo svoje pripombe Komisiji v roku enega meseca od prejema poročila. Komisija se lahko odloči, da ne upošteva pripomb, ki so prispele po roku.

5. Na podlagi sklepov revizije Komisija sprejme vse ustrezne ukrepe, ki se ji zdijo potrebni, vključno z izdajo naloga za izterjavo v zvezi z vsemi ali delom plačil, ki jih je opravila.

Člen 42

Pregledi in strokovni obiski

Pristojni organi omogočijo osebju Komisije in osebam, ki jih je pooblastila Komisija, dostop do prizorišč ali prostorov, kjer se izvršujejo ukrepi v okviru nacionalnega programa, in do vse dokumentacije, ki se nanaša na strokovno in finančno upravljanje dejavnosti. Dostop osebam, ki jih je pooblastila Komisija, je lahko predmet zaupnega dogovora pod pogoji, o katerih se dogovorita Komisija in pristojni organ.

Pregledi se lahko začnejo med programskim obdobjem in se izvajajo zaupno.

Pristojni organi in stranke, odgovorne za izvajanje ukrepov v okviru nacionalnega programa, zagotovijo ustrezno pomoč Komisiji ali osebam, ki jih je ona pooblastila.

Člen 43

Ocene

(člen 8(4) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

1. Države članice opravijo predhodno vrednotenje, vmesni pregled in naknadno vrednotenje nacionalnih programov v skladu s Prilogo IX.

2. Predhodno vrednotenje vključuje podrobno preverjanje ustreznosti, izvedljivosti in trajnosti dejavnosti, določenih v nacionalnem programu, kot tudi pregled pričakovanih rezultatov. Rezultati predhodnega vrednotenja se pošljejo Komisiji skupaj z nacionalnimi programi.

3. Vmesni pregled in naknadno vrednotenje vključujeta oceno stanja izvajanja, učinkovitosti in uspešnosti dejavnosti spremljanja, ki se izvajajo v okviru Uredbe (ES) št. 2152/2003. Rezultati vmesnega pregleda se pošljejo Komisiji pred 1. julijem 2006, rezultati naknadnega vrednotenja pa se pošljejo Komisiji pred 1. julijem 2007.

POGLAVJE VIII

ZNANSTVENA SVETOVALNA SKUPINA

(člen 9(3) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 44

Naloge

1. Znanstvena svetovalna skupina, ki se ustanovi v skladu s členom 9(3) Uredbe (ES) št. 2152/2003, Stalnemu odboru za gozdarstvo svetuje o naslednjih zadevah:

- (a) potreba po izvajanju posebnih študij ali analiz;
- (b) potreba po ustanovitvi ad hoc delovnih skupin za določene teme;
- (c) izboljšanje organizacije in strukture sistema spremljanja;
- (d) vmesnik znanost-politika.

2. Znanstvena svetovalna skupina lahko poda svoje mnenje o:

- (a) predlogih za študije;
- (b) rezultatih, ki izhajajo iz študij, kot na primer ustreznost in kakovost podatkov in, bolj splošno, iz poročil, ki predstavljajo rezultate iz sistema spremljanja;
- (c) osnutkih priročnikov.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 7. novembra 2006

3. Mandat Znanstvene svetovalne skupine je omejen na izvirno obdobje sistema, določeno v členu 12(1) Uredbe (ES) št. 2152/2003.

POGLAVJE IX

DOSTOP DO PODATKOV

(člen 15(1) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Člen 45

Dostop do podatkov

Kolikor je potrebno za uresničevanje ukrepov na podlagi členov 9(5) in 11(2) Uredbe (ES) št. 2152/2003, se dostop do podatkov iz členov 4(1) in 5(1) navedene uredbe odobri Evropski agenciji za okolje in Mednarodnemu programu sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove v okviru Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (MPS Gozdovi).

POGLAVJE X

KONČNE DOLOČBE

Člen 46

Razveljavitev

Uredba (EGS) št. 1696/87 in uredbe (ES) št. 804/94, (ES) št. 1091/94, (ES) št. 1727/1999 in (ES) št. 2278/1999 se razveljavijo.

Člen 47

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati tretji dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Za Komisijo
Stavros DIMAS
Član Komisije

PRILOGA I

Priročnik o parametrih, metodah spremljanja in oblikah podatkov za usklajeno spremljanje učinkov onesnaženosti zraka na gozdove

Struktura priročnika

Ta priročnik je sestavljen iz naslednjih 15 poglavij:

Poglavje 1	ENOTNE METODE ZA IZBOR PLOSKEV STOPNJE II
Poglavje 2	ENOTNE METODE ZA RAZISKAVO STANJA KROŠENJ NA PLOSKVAH STOPNJE I IN STOPNJE II
Poglavje 3	ENOTNE METODE ZA MERITVE FOLIARNE SESTAVE NA PLOSKVAH STOPNJE II
Poglavje 4	ENOTNE METODE ZA MERITVE SPREMEMBE PRIRASTKA NA PLOSKVAH STOPNJE II
Poglavje 5	ENOTNE METODE ZA MERITVE USEDLIN NA PLOSKVAH STOPNJE II
Poglavje 6	ENOTNE METODE ZA METEOROLOŠKE MERITVE NA PLOSKVAH STOPNJE II
Poglavje 7	ENOTNE METODE ZA SPREMLJANJE TALNE RAZTOPINE NA PLOSKVAH STOPNJE II
Poglavje 8	ENOTNE METODE ZA OCENJEVANJE PRITALNE VEGETACIJE NA PLOSKVAH STOPNJE II
Poglavje 9	ENOTNE METODE ZA OCENJEVANJE GOZDNEGA OPADA NA PLOSKVAH STOPNJE II
Poglavje 10	ENOTNE METODE ZA OCENJEVANJE KAKOVOSTI ZUNANJEGA ZRAKA NA PLOSKVAH STOPNJE II
Poglavje 11	ENOTNE METODE ZA OCENJEVANJE VIDNIH POŠKODB ZARADI OZONA NA PLOSKVAH STOPNJE II
Poglavje 12	ENOTNE METODE ZA FENOLOŠKA OPAZOVANJA NA PLOSKVAH STOPNJE II
Poglavje 13	PODROBNOSTI ZA PREDLOŽITEV OSNOVNIH INFORMACIJ O UPORABLJENIH METODAH SPREMLJANJA IN REZULTATOV VREDNOTENJA/RAZLAGANJA, PRIDOBLENIH NA NACIONALNI RAVNI
Poglavje 14	ENOTNA NAVODILA ZA POROČANJE O REZULTATIH IN ZA OBLIKE PODATKOV
Poglavje 15	SEZNAMI KOD IN OBRAZLOŽITVE ZA PODATKE IZ RAZISKAV ZA PLOSKVE STOPNJE I IN STOPNJE II

Posebne določbe, ki jih uvaja vsako poglavje, temeljijo na tehničnih priporočilih strokovnih komisij Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (MPS Gozdovi). Razlikuje se med obveznimi in neobveznimi dejavnostmi spremljanja (parametri, metode itd.).

Poglavja 1 do 8 in 14 do 15 temeljijo na tehničnih opisih v prilogah Uredbe Komisije (ES) št. 1091/94 in dodatno na posebnih priročnikih o gozdnem opadu, kakovosti zunanega zraka, vidnih poškodbah zaradi ozona in fenoloških ocenah, ki jih ne pokriva zgoraj navedena uredba.

Poglavje 2 predpisuje tehnične podrobnosti o spremljanju stanja krošenj na točkah stopnje I kot tudi na ploskvah stopnje II, saj je to edina raziskava, ki se izvaja redno na obeh mrežah. Poleg tega samo dve poglavji o predložitvi podatkov in obliki podatkov (poglavji 14 in 15) pokrivata tako stopnjo I kot stopnjo II.

POGLAVJE 1

ENOTNE METODE ZA IZBOR PLOSKEV STOPNJE II**I. Izbor ploskev stopnje II**

Za izbor opazovalnih ploskev so pristojne države članice, kljub temu pa naj bi se pri izboru upoštevala naslednja merila:

- ploskev je velika najmanj 0,25 ha, izmerjeno na horizontalni ravnini,

- ploskev obkroža zaščitni pas, da se zmanjšajo učinki dejavnosti v bližnji okolici. Dejanska širina tega pasu je odvisna od tipa in starosti gozda. Če je površina ploskve in njene okolice enotna glede na višino in starost, se širina zaščitnega pasu lahko omeji na 5 ali 10 m. Če gozdno površino, na kateri je ploskev, sestavljajo različni sestoji, različne vrste ali pa je sestoj raznodoben, se zaščitni pas razširi do petkratne možne največje višine gozda na ploskvi,
- ploskve morajo biti vedno dostopne brez težav; omejitve glede dostopa in vzorčenja naj ne bi bilo,
- nobenih razlik ne sme biti v gospodarjenju s ploskvijo, njenim zaščitnim pasom in okoliškim gozdom,
- motnje, nastale zaradi spremljanja, morajo biti čim manjše,
- preprečiti je treba neposredno onesnaževanje iz znanih lokalnih virov,
- ploskve morajo biti dovolj oddaljene od gozdnega roba, do petkratne možne največje višine gozda na ploskvi.

II. Postavitev in dokumentiranje ploskev

Vsaka postavljena ploskev se podrobno opiše. Splošni podatki glede novih ali dodatnih ploskev se ugotovijo in sporočijo Komisiji v okviru naslednje redne predložitve podatkov. Podrobni opis ploskve vsebuje: točno lokacijo ploskve (položaj središča in oglišč ploskve), skico, na kateri je prikazana stalna označba oglišč in/ali mej ploskve, število dreves na ploskvi in vse druge pomembne stalne razpoznavne elemente na ploskvi ali v njeni bližini (npr. dovozna cesta, reke, jarki, velika drevesa). Lokacija vzorčevalnikov in mest vzorčenja (npr. vzorčevalniki usedanja ali pedološki profili) se ugotovi (GPS ali razdalja in smer od središča ploskve) in tudi zabeleži na tem zemljevidu.

III. Opredelitev pojma podploskev

V vzorec za ocene dreves (popis krošenj, ocena prirastka) je treba načelno vključiti vsa drevesa na celotni ploskvi. V primeru, da ima ploskev veliko dreves (t.i. gosti sestoji), se za uporabo pri teh raziskavah lahko določi podploskev. Podploskev naj bi bila med pripravo dovolj velika, da so zagotovljene zanesljive ocene za raziskave za vsaj 20 let, po možnosti pa za vso življenjsko dobo sestoja. V tem obdobju naj bi bilo na podploskvi na voljo vsaj 20 dreves.

IV. Splošne informacije o vsaki ploskvi

V času postavitve nove ploskve in prvih raziskav se zbirajo naslednje splošne informacije o vsaki trajni opazovalni ploskvi za intenzivno in stalno spremljanje:

Postavitev	Prve raziskave
— Opisna koda	Država Številka opazovalne ploskve Dejanska zemljepisna širina in dolžina
— Podatki o legi ploskve	Nadmorska višina Ekspozicija Velikost celotne ploskve Število dreves na ploskvi Podploskev (če obstajajo) Razpoložljivost vode za glavno vrsto Oblika humusa Talni tip (ocena)

Postavitev	Prve raziskave
— Podatki o sestoji	Povprečna starost vladajočega sloja Glavne drevesne vrste Donos (ocena)
— Druga opažanja	Zgodovina ploskve Druge bližnje opazovalne postaje

Kjer se postavijo dodatne ploskve, da zaključijo nacionalni program za intenzivno spremljanje, države članice za vsako postavljeno ploskev pošljejo Evropski komisiji informacije, zbrane med postavitvijo, tako da uporabijo datoteko in poročila (do konca tistega leta, v katerem je bila ploskev postavljena).

Vse spremembe skozi leta glede ureditve spremljanja in drugih pomembnih informacij (npr. delovanje gozda, nevihte, škodljivci) se predložijo letno.

V. Nadomestitev uničenih ploskev in dodatne ploskve

Uničene in dodatne ploskve se izberejo med obstoječimi ploskvami stopnje I in v skladu z merili za izbor, določenimi v tem poglavju. Ponovno postavljenim ali dodatnim ploskvam se dodelijo nove številke. Države članice bodo Komisiji pri naslednji redni predložitvi podatkov predložile informacije o vzrokih za nadomestitev ploskve ali o potrebi po dodatni ploskvi, rezultatih zadnjih opravljenih opazovanj/meritev in merilih, ki so jih uporabile pri izboru novih ploskev.

VI. Prenos podatkov

Države članice Komisiji posredujejo informacije, navedene v tem poglavju, za vsako ploskev stopnje II z uporabo oblik, določenih z obrazcema 1 in 2, ki sta navedena v poglavju 14.

POGLAVJE 2

ENOTNE METODE ZA RAZISKAVO STANJA KROŠENJ NA TOČKAH STOPNJE I IN PLOSKVAH STOPNJE II

I. Splošne opombe

Raziskava stanja krošenj v skladu s členom 2 in členom 6(a) je obvezna in se izvaja na točkah stopnje I in ploskvah stopnje II ter se ponavlja letno. Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih Strokovne komisije za stanje krošenj Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UNECE (MPS Gozdovi).

II. Izbor vzorčnih dreves

II.1. Izbor vzorčnih dreves na točkah stopnje I

Na vsaki vzorčni točki se vzorčna drevesa izberejo v skladu s strogo določenim, objektivnim in nepristranskim postopkom (npr. skupina dreves v obliki križa, poravnane z glavnimi stranmi neba, s kotnimi točkami na razdalji 25 m od točke na mreži, z uporabo postopka vzorčenja s šestimi drevesi na vsaki podploskvi ali vzorčnih dreves, izbranih po spirali iz središča ploskve). V mlajših gostih sestojih, kjer posameznih krošenj ni mogoče oceniti, mora izbor vzorčnih dreves temeljiti na določenem geometrijskem postopku. Ta postopek se ponavlja, dokler se ne najde zadostno število dreves s krošnjami, ki jih je mogoče oceniti. Upoštevati je treba naslednja merila za izbor:

- države članice lahko določijo število dreves za oceno na vsaki točki, vendar vzorca ne sme sestavljati manj kot 20 dreves ali več kot 30 in število mora ostati konstantno,

- v oceno morajo biti vključene vse drevesne vrste. Vzorčna drevesa morajo biti visoka najmanj 60 cm. Samo nadvladajoča, vladajoča in sovladajoča drevesa, ki ustrezajo drevesnim razredom 1, 2 in 3 po Kraftu, izpolnjujejo pogoje za vzorčna drevesa za namene ocene stanja krošenj. Drevesa s tem cenotskim statusom z zlomljenimi vrhovi ne izpolnjujejo pogojev za vzorčna drevesa,
- drevesa, odstranjena zaradi ukrepov gospodarjenja z gozdovi, padla drevesa (ki jih je podrl veter ali zlomljena) in mrtva drevesa je treba nadomestiti z novimi vzorčnimi drevesi, ki se jih izbere v skladu z nepristranskim postopkom. Drevo velja za mrtvo, če so vsa prevajalna tkiva v deblu mrtva. Mrtvo drevo je treba zabeležiti, vendar samo enkrat. Posek sestoja pomeni, da vzorčna točka preneha obstajati, dokler se ne vzpostavi nov sestoj,
- središče vzorčne enote mora biti označeno za ponovno oceno pri nadaljnjih popisih. Vzorčna drevesa morajo biti razpoznavna za oceno v naslednjem letu, če je mogoče brez trajnega označevanja.

II.2. *Izbor vzorčnih dreves na ploskvah stopnje II*

Vsa nadvladajoča, vladajoča in sovladajoča drevesa, ki ustrezajo drevesnim razredom 1, 2 in 3 po Kraftu, na vsej ploskvi je treba spremljati. V primeru, da ima ploskev veliko dreves (npr. gosti sestoji), je mogoče število vzorčnih dreves za oceno krošenj zmanjšati z uporabo podploskev. V primeru podploskve je treba spremljati vsa nadvladajoča, vladajoča in sovladajoča drevesa, ki ustrezajo drevesnim razredom 1, 2 in 3 po Kraftu, na vsej ploskvi. V nekaterih primerih se lahko dovoli, da se uporabi drugačen, toda objektiv in nepristranski sistem, da se zmanjša ali izbere število vzorčnih dreves. Vsako leto se uporabijo iste metode, pri vsaki raziskavi pa se oceni najmanj 20 dreves.

III. **Datum ocene**

Popis se opravi po koncu oblikovanja novih iglic in listov ter pred jesensko porumenelostjo listja.

IV. **Splošne osnovne informacije**

Na točkah stopnje I je treba oceniti naslednje parametre ploskve in dreves:

- za vsako ploskev:
  - opisna koda:
  - država,
  - datum opazovanja,
  - številka opazovalne točke,
  - koordinate dejanske zemljepisne širine in dolžine,
  - razpoložljivost vode za glavne vrste,
  - oblika humusa,
  - nadmorska višina,
  - ekspozicija,
  - podatki o sestoji:
    - povprečna starost vladajočega sloja,
    - podatki o zemlji:
      - talni tip,
      - dodatne informacije o ploskvi, značilne za tekoče leto (dejavnosti, dogodki),

- za vsako drevo na ploskvi:
  - številka ploskve,
  - podatki o vzorčnem drevesu:
    - številka drevesa,
    - vrsta drevesa,
    - osutost,
    - porumenelost,
    - škoda, ki nastane zaradi lahko prepoznavnih vzrokov (žuželke, glive, abiotični dejavniki ...),
    - prepoznavanje vrste poškodbe,
    - opažanja na drevesu na ploskvi.

Za ploskve stopnje II je treba zbrati naslednje informacije o ploskvah in drevesih:

- država,
- številka ploskve,
- datum ocene,
- število dreves,
- drevesna vrsta,
- ekspozicija,
- informacije o odstranitvah in umrljivosti,
- izpostavljenost,
- cenotski status,
- zasenčenost krošnje,
- vidnost.

V. Ocenjevanje vzorčnih dreves

V.1. Vizualno ocenjevanje osutosti

Osutost se letno ocenjuje v 5 % stopnjah glede na drevo, za krajevne razmere polno olistano. Razvrstitev dreves glede na stopnje osutosti se izvede v času opazovanja in se zapiše v 5 % stopnjah.

Drevo z osutostjo med 95 % in 100 %, ki je še vedno živo, se oceni z 99. Ocena 100 je rezervirana za mrtva drevesa.

Razred	Stopnja osutosti	Odstotek izgubljenih iglic/listja
0	Ni osuto	0–10
1	Rahlo osuto	11–25
2	Zmerno osuto	26–60
3	Močno osuto	61–99
4	Mrtvo	100

V.2. *Vizualno ocenjevanje porumenelosti*

Izvede se razvrstitev dreves po stopnjah porumenelosti.

Stopnje porumenelosti se določijo, kot sledi:

Razred	Porumenelost	Okviren odstotek porumenelih iglic/listov
0	Je ni ali je zanemarljiva	0–10
1	Rahla	11–25
2	Zmerna	26–60
3	Močna	> 60

Če se dodatno kombinirajo razredi osutosti in porumenelosti, se uporabljajo naslednji kombinirani razredi poškodovanosti:

Razred osutosti	Razred porumenelosti		
	1	2	3
	Posledični razred poškodovanosti		
0	0	I	II
1	I	II	II
2	II	III	III
3	III	III	III
4	IV	IV	IV

0 = ni poškodovano, I = rahlo poškodovano, II = zmerno poškodovano, III = močno poškodovano, IV = mrtvo.

VI. **Ocenjevanje vzrokov poškodb**VI.1. *Izbor vzorčnih dreves*

Ocenjevanje vzrokov poškodb je izbirno za dopolnitev letne raziskave o stanju krošenj.

VI.2. *Pogostost in časovna razporeditev*

Stopnja I + stopnja II: ocenjevanje vzrokov poškodb se izvede med običajnim ocenjevanjem stanja krošenj poleti.

Na ploskvah stopnje II, kjer se izvaja celoten program, tako imenovanih „ključnih ploskvah“, se opravi dodaten obisk za oceno poškodb, če se opazi pomembna poškodba izven obdobja ocenjevanja stanja krošenj. Opažanja osebja, ki je odgovorno za vzorčenje usedanja, ali fenološka opažanja lahko služijo kot sistem zgodnjega opozarjanja. Ta dodatni obisk se opravi v času, ko naj bi bil glavni vzrok poškodovanosti največji (npr. pomlad za listojede).

VI.3. *Parametri, ki jih je treba oceniti*

Naslednja razpredelnica prikazuje pregled parametrov v točkah stopnje I/ploskvah stopnje II.

Opis simptomov	
	Opredelitev prizadetega dela
	Simptom
	Podroben opis simptoma
	Lokacija v krošnji
1.1. Vzrok	
1.2. Obseg	

VII. Prenos podatkov

Države članice uporabijo obrazce 3–8, prikazane v poglavju 14, za prenos informacij o vsaki ploskvi Komisiji.

POGLAVJE 3

ENOTNE METODE ZA MERITVE FOLIARNE SESTAVE NA PLOSKVAH STOPNJE II

I. Splošne opombe

Popis foliarne sestave v skladu s členom 6(a) se izvaja na vseh ploskvah stopnje II in se ponovi na vsaki posamezni ploskvi v dveletnem intervalu. Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih Strokovne komisije za foliarno sestavo Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UNECE (MPS Gozdovi).

II. Metodologija popisa

II.1. Datum vzorčenja

Listopadne vrste in macesen: vzorčenje se izvede, ko je novo listje popolnoma razvito in še preden se začeta jesensko rumenenje in staranje.

Zimzelene vrste: vzorčenje se izvede v času mirovanja. Države članice so zaprosene, da za vsako regijo in znotraj posameznih regij za ravninski in gorski svet določijo najbolj primeren čas za vzorčenje in analizo različnih vrst in da ta obdobja upoštevajo.

Foliarni popis se izvede za listopadne vrste in macesen poleti 2005, za zimzelene vrste pa pozimi 2005/2006. Popis se ponavlja na vsaki posamezni ploskvi v dveletnih intervalih.

II.2. Izbor dreves

Vsako drugo leto se vzorči najmanj pet dreves vsake glavne vrste, navzoče na ploskvi.

Število dreves, ki so potrebna za vzorčenje, se izbere tako, da:

- drevesa niso ista kakor tista, ki so bila uporabljena za ocenjevanje krošnje, zaradi preprečitve, da bi zaporedna vzorčenja povzročila izgubo listja,
- se drevesa za vzorčenje listja, če je ocenjevanje vitalnosti omejeno na drevesa na podploskvi, izberejo iz preostalega dela celotne ploskve. Če se podploskev ne uporablja, se drevesa za vzorčenje izberejo izmed dreves v zaščitnem pasu. V tem primeru se drevesom, izbranim za vzorčenje v zaščitnem pasu, dodeli posebna številka,
- drevesa sodijo v nadvladajoče in vladajoče razrede (gozd s sklenjenimi krošnjami) ali k drevesom s povprečno višino $\pm 20\%$ (gozd z nesklenjenimi krošnjami),
- so drevesa v bližini mest, kjer so bili za analizo odvzeti vzorci tal, vendar je treba paziti, da se pri vzorčenju tal ne poškoduje glavni koreninski sistem vzorčnih dreves,
- so drevesa reprezentativna za povprečno raven osutosti na ploskvi ($\pm 5\%$ povprečne osutosti),
- so drevesa reprezentativna za zdravstveno stanje ploskve.

Ista vzorčna drevesa se zajemajo v vzorec več let; drevesa morajo biti oštevilčena. Dovoljeno je izmenjavanje med dvema nizoma petih dreves, če je potrebno, da ne nastane škoda na vzorčnih drevesih. Vsak niz mora ustrezati zgoraj navedenim pogojem.

Vzorčijo se samo glavne vrste dreves (glej točko 16 poglavja 15 Priloge I).

Drevesom, pri katerih se vzorči listje, se oceni stanje krošenj, uporabijo se obstoječe ali posebej dodeljene številke.

II.3. Splošne informacije

Zbirajo se naslednje informacije:

- številka ploskve,
- datumi vzorčenja in analize,
- drevesna vrsta.

II.4. Izbor ter količina listov in iglic

Drevesa na ploskvi se ne smejo posekati, saj to lahko vpliva na metodo vzorčenja listja ali iglic. Pomembno je, da so se vzorčni listi ali iglice razvili na polni svetlobi.

Vzorčno listje ali iglice se vzame iz zgornje tretjine krošnje, vendar pri iglavcih ne iz prvih vencev.

Pri listopadnih vrstah se vzorči listje ali iglice tekočega letnika.

Pri zimzelenih vrstah se vzorči iglice ali liste tekočega letnika in dvoletne iglice ali liste (tekoči letnik + 1).

Pri vseh vrstah je treba paziti, da so listi ali iglice, ki se vzorčijo, popolnoma razviti, še posebej pri vrstah, ki odganjajo večkrat na leto (npr. *Pinus halepensis*, *Pseudotsuga menziesii*, *Eucalyptus* sp., *Quercus* sp.). Pri *Larix* sp. in *Cedrus* sp. se vzorci vzamejo na kratkih vejicah iz preteklega leta.

Na splošno se vzorčenje izvede tako, da so v nizu vzorčnih dreves zastopane vse ekspozicije. Če je treba, se vzorči različne ekspozicije na vsakem drevesu v vzorčnem nizu. V posebnih razmerah, v katerih je očiten vpliv ene ekspozicije (npr. strma pobočja ali močan prevladujoči veter), se vzorči samo ena ekspozicija, ki pa mora biti vedno ista. V takšnem primeru je treba ekspozicijo dokumentirati.

Za analizo glavnih elementov ter Fe, Mn, Zn in Cu je priporočena količina 30 g svežih iglic ali listov za vsak vzorčni starostni razred.

Vsaka država se lahko odloči, da bo vzorčila večjo količino listnega materiala, v skladu s potrebami lastnih analitičnih metod, ali da bo vzorce shranila za poznejšo rabo.

II.5. Načini vzorčenja

Ker se drevesa ne smejo posekati, je sprejemljiv kakršen koli primeren način vzorčenja, upoštevajoč vrsto in velikost sestojev itd., pod pogojem, da ne povzroči onesnaženja vzorca, večjih poškodb na drevesih ali pa nevarnosti za skupino, ki izvaja vzorčenje.

II.6. Predobdelava vzorcev, preden se pošljejo v laboratorijsko analizo

Vzorči se najmanj pet dreves vsake glavne vrste, ki je na ploskvi; pet vzorcev se posamezno shrani v vrečke; za analizo se pripravi vzorec, sestavljen z mešanjem enakih količin vsakega od petih vzorcev (če se pet dreves analizira vsako posebej, se za vsak element izračuna povprečna vrednost).

Zelo je treba paziti, da se vsak vzorec jasno označi (gozd, številka ploskve, vrsta, starost iglic itd.), preden se pošlje laboratoriju v analizo. Te označbe se navede zunaj vrečke (neposredno na vrečki z neizbrisnim črnilom ali tako, da se na vrečko pritrudi etiketa).

II.7. Priprava vzorcev pred analizo

Za intenzivno in stalno spremljanje na trajnih opazovalnih ploskvah in poganjkov tekočega leta se uporabi masa 100 listov ali 1 000 iglic kot tudi masa poganjkov.

Listnih pecljev ni treba odrezati, če pa so to sestavljeni listi, se priporoča, da se lističi ločijo od osi lista, če se niso ločili že v gozdu. Da bi se izognili onesnaženju, se ne uporabljajo napudrane plastične rokavice.

Vzorcev ni treba sistematično prati, vendar je to priporočljivo na območjih, kjer je zrak močno onesnažen, ali na območjih blizu morja. Vzorci se operejo z vodo brez kakršnih koli dodatkov.

Sušenje v sušilniku traja najmanj 24 ur na ne več kakor 80 °C. Iglice se odstranijo z vejic enako previdno, kakor se lističi ločujejo od osi lista.

II.8. *Kemijske analize*

Določa se samo skupna koncentracija elementov.

Vsaka država lahko uporabi svoje nacionalne metode. Vendar je treba potrditi skupne koncentracije elementov, ugotovljene z nacionalnimi metodami, s koncentracijami, ki so potrjene z referenčnimi standardnimi vzorci. Pri foliarnem popisu se bo ločilo med obveznimi in neobveznimi parametri (glej spodnji seznam).

Obvezni parametri	Neobvezni parametri
Dušik (N)	Cink (Zn)
Žveplo (S)	Mangan (Mn)
Fosfor (P)	Železo (Fe)
Kalcij (Ca)	Baker (Cu)
Magnezij (Mg)	Svinec (Pb)
Kalij (K)	Bor (B)

III. **Prenos podatkov**

Države članice uporabijo oblike, določene z obrazci 9, 10 in 11, prikazanimi v poglavju 14, za prenos informacij o vsaki ploskvi Komisiji.

POGLAVJE 4

ENOTNE METODE ZA MERITVE SPREMEMBE PRIRASTKA NA PLOSKVAH STOPNJE II

I. **Splošne opombe**

Meritve sprememb prirastka v skladu s členom 6(a) se izvajajo na vseh ploskvah v času mirovanja. Sklic za prvi popis v skladu z Uredbo (ES) 2152/2003 je čas mirovanja pozimi 2004/2005 in se ponavlja v petletnih intervalih.

Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih Strokovne komisije za rast gozdov Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UN/ECE (MPS Gozdovi). Meritev rasti se deli na dva dela:

- periodične meritve drevesnih parametrov (obvezne vseh pet let),
- analiza drevesnih branik z izvrtki prirastka in debelnimi koluti (neobvezno).

Opisane metodologije so neprimerne za makijo in podobne tipe vegetacije.

Države članice lahko izvajajo, poleg periodičnih meritev drevesnih parametrov, trajne stalne meritve z obodnim trakom.

II. Metodologija popisa

II.1. Datum meritve

Meritve je treba izvesti v času mirovanja.

II.2. Izbor vzorčnih dreves

Načeloma je treba spremljati vsa drevesa na celotni ploskvi. V primeru, da ima ploskev veliko dreves (npr. gosti sestoji), se za ocenjevanje dreves lahko določi podploskev. V takšnem primeru je treba spremljati drevesa na podploskvi. V času popisa mora biti podploskev dovolj velika, da se v celotnem merilnem obdobju ugotovijo zanesljive ocene za sestojni prirastek. Natančna velikost te podploskve se ugotovi in zabeleži.

Vsa drevesa, katerih premer z lubjem meri vsaj 5 cm, se individualno označijo s števkami.

II.3. Splošne informacije

Zbirajo se naslednje informacije:

- številka ploskve,
- datumi vzorčenja in analize,
- številka drevesa.

II.4. Parametri, ki jih je treba meriti

	Obvezni parametri	Neobvezni parametri
Periodične meritve	Drevesna vrsta Prsni premer (DBH) Višina drevesa Višina do začetka krošnje na podvzorcju dreves na ploskvi Informacije o upravljanju	Lubje Višina drevesa (na vseh drevesih) Višina krošnje (na vseh drevesih) Širina krošnje Ocena prostornine
Analiza branik		Širina branike Premer drevesa brez lubja v preteklosti v petletnih intervalih Ocena temeljnice in prostornine

III. Prenos podatkov

Države članice uporabijo obrazce 12 do 16, prikazane v poglavju 14, za prenos informacij o vsaki ploskvi Komisiji.

POGLAVJE 5

ENOTNE METODE ZA MERITVE USEDLIN NA PLOSKVAH STOPNJE II

I. Splošne opombe

Meritve usedlin v skladu s členom 6(a) se izvajajo na vsaj 10 % ploskev stopnje II.

Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih Strokovne komisije za usedline Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UNECE (MPS Gozdovi).

II. Metodologija spremljanja

Vsaka ploskev usedlin se podrobno opiše. Nekatere izmed informacij so že vključene v opisu ploskev za spremljanje gozda (zemljepisna dolžina in širina, nadmorska višina, izpostavljenost, drevesna vrsta itd.). Druge informacije je treba zabeležiti zlasti glede na stanje usedlin (izpostavljenost okoliškim virom emisij in okoliški uporabi zemlje, lokacija v razmerju do roba gozda itd.). Za razlaganje in razumevanje postopka usedanja so koristne informacije o dejavnikih, kot npr. obliki sklepa krošenj, indeksu listne površine itd.

II.1. Spremljanje prepuščenih padavin

Spremljanje usedlin se opravlja na posebno določeni lokaciji. Meritve se opravijo na tak način, da so prostorsko dobro razporejene po državi, če je potrebno, na vseh ploskvah stopnje II. Meritve usedlin prepuščenih padavin se opravijo na sami ploskvi. Če to ni mogoče, se meritve opravijo v bližini ploskve in v istem sestoju. Meritve na noben način ne smejo vplivati na druge meritve tal in vegetacije. Treba je paziti, da se ne povzroči nobena škoda gozdu ploskve.

II.2. Spremljanje na prostem v gozdu

Na lokaciji v bližini dejanske ploskve (v razdalji 2 km) se namestijo vzorčevalniki za mokre in/ali skupne usedline. Lokacija se izbere tako, da predmeti okrog vzorčevalnika niso bližje, kot je njihova dvakratna višina.

II.3. Spremljanje onesnaženosti zraka

Meritve onesnaženosti zraka se opravljajo na posebno določeni lokaciji, vendar se lahko iz praktičnih razlogov ali zaradi usklajevanja z drugimi projekti opravijo z razdalje. Na kraj meritev ne smejo vplivati krajevni viri emisij.

II.4. Merilno obdobje

Meritve se bodo izvajale na 4 tedne, tedensko ali v časovnem intervalu med tema obdobjema, odvisno predvsem od splošnih vremenskih razmer na posamezni ploskvi.

Če je med letom treba uporabiti različna merilna obdobja (npr. tedenska poleti in mesečna pozimi), se določita dve ločeni obdobji spremljanja; rezultati se sporočijo ločeno. Dolžina merilnega obdobja v enem obdobju spremljanja je stalna. Isto merilno obdobje se uporabi za spremljanje pod krošnjami in na prostem.

II.5. Vzorčenje, ravnanje z vzorci

Za zbiranje vzorcev je treba uporabiti čiste dežemere in posode. Za spiranje opreme se uporabi deionizirana voda. Pomembno je, da se posode med vzorčenjem in prevozom hranijo v temi in na hladnem. V sončnem in toplim vremenu se lahko dodajo konzervansi, da se prepreči rast alg. V takem primeru naj bi se uporabljali samo taki konzervansi, ki ne vplivajo na analizo nobenega od merjenih ionov.

II.6. Predobdelava vzorcev, njihov prevoz in shranjevanje

Določi se količina vsakega zbranega vzorca za posamezne prepuščene padavine, tok vode po deblu ali vzorčevalnik na prostem. Vzorci se lahko analizirajo posebej ali pa se analizirajo združeni z vzorci, zbranimi na isti ploskvi v istem časovnem obdobju. Prepuščene padavine, tok vode po deblu ali vzorci s prostega se analizirajo posebej. Vzorci za merjenje toka vode po deblu se lahko združijo za drevesa iste vrste ter podobne velikosti in dominantnosti.

Vzorci, vzeti v kratkotrajnih obdobjih, se lahko analizirajo taki, kot so, ali pa se pred analizo združijo z mesečnimi vzorci. Če se vzorci združijo, naj bi se v razmerju s celotnim volumnom vzorca.

Vzorci se, takoj ko je mogoče, odpeljejo v laboratorij (če je mogoče v hladilnih torbah) in se do analize hranijo v hladnem (4 °C) in temnem prostoru.

II.7. Splošne informacije

Zbirajo se naslednje informacije:

- številka ploskve,
- koda vzorčevalnika,

- prvi dan obdobja spremljanja,
- zadnji dan obdobja spremljanja,
- število (enako dolgih) merilnih obdobj v obdobju spremljanja.

Zbirajo se lahko dodatne neobvezne informacije, npr. oblika sklepa krošenj, indeks listne površine itd., kjer je to uporabno za razlaganje rezultatov.

II.8. Kemijska analiza

Obvezni in neobvezni parametri za analizo vzorcev skupnih usedlin, prepuščenih padavin, toka vode po deblu in megle so prikazani v naslednji razpredelnici:

Vrsta vzorca	Obvezni	Neobvezni
Skupne usedline, prepuščene padavine, tok vode po deblu	Količina padavin	
	pH in prevodnost pri 25 °C	
	Na, K, Mg, Ca, NH ₄	Al, Mn, Fe in druge težke kovine, npr. Cu, Zn, Hg, Pb, Cd, Co, Mo
	Cl, NO ₃ , SO ₄	P skupaj, PO ₄
	Skupna bazičnost	
	Obvezno za posamezne vzorce, če je pH > 5	
	DOC, N skupaj (N skupaj ni obvezen za skupne usedline, vendar je zelo priporočen)	S skupaj, HCO ₃ HCO ₃ se lahko pridobi z izračunom (iz pH, skupne alkalnosti, temperature in ionske moči) ali neposrednimi meritvami
Megla, slana (žled)		pH, prevodnost
		Na, K, Mg, Ca, NH ₄
		Cl, NO ₃ , SO ₄ , P skupaj
		Bazičnost
		Al, Mn, Fe in druge težke kovine, npr. Cu, Zn, Hg, Pb, Cd, Co, Mo

DOC = raztopljeni organski ogljik, N skupaj = skupen dušik.

III. Prenos podatkov

Države članice uporabijo obrazce 17 do 19, prikazane v poglavju 14, za prenos informacij o vsaki ploskvi Komisiji.

POGLAVJE 6

ENOTNE METODE ZA METEOROLOŠKE MERITVE NA PLOSKVAH STOPNJE II

I. Splošne opombe

Meteorološke meritve v skladu s členom 6(a) se izvajajo na vsaj 10 % opazovalnih ploskev. Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih Strokovne komisije za meteorologijo in fenologijo Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UNECE (MPS Gozdovi).

II. Metodologija popisa

II.1. Lokacija opreme za vzorčenje

Da se predstavijo specifične podnebne razmere v gozdnatih pokrajinah, se meritve izvajajo znotraj zadevne gozdne površine. Navadno se lahko meritve (razen meritev temperature tal, vlage v tleh in padavin v sestoju) izvedejo ali nad streho sestoja znotraj ploskve ali na položaju v vrzeli znotraj gozdne površine v neposredni bližini sestoja (ne več kakor 2 km) ploskve. Razdalja od merilne točke na položajih v vrzelih do bližnjih sestojev ali drugih ovir naj bo vsaj dvakratna višina odraslega drevesa/ovire. Temperatura tal, vlažnost tal in padavine v sestoju se merijo znotraj sestoja trajne opazovalne ploskve.

Kadar koli je mogoče, se ustrezna oprema združi z opremo za merjenje usedlin. Da se prepreči motenje koreninskega sistema in stanja tal, se oprema namesti tako, da je dostopna in jo je mogoče vzdrževati, ne da bi bilo treba iti prek ploskve.

II.2. Metode za merjenje dejanskega meteorološkega stanja na ploskvi ali blizu nje

Z namestitvijo meteorološke postaje v vrzeli blizu ploskve ali namestitvijo stolpa v sestoju blizu ploskve se vremensko stanje spremlja stalno. Tehnična oprema, senzori in njihova namestitvev morajo biti v skladu z mednarodnimi meteorološkimi standardi. Pridobijo se podatki o naslednjih spremenljivkah:

Obvezno	Neobvezno
Padavine	Sevanje UVB
Temperatura zraka	Temperature tal
Relativna vlažnost	Vlažnost tal
Hitrost vetra	(matrični potencial, vsebnost vode)
Smer vetra	Padavine v sestoju (količina prepuščenih padavin in toka vode po deblu)
Sončno sevanje	

II.3. Zbiranje, združevanje, shranjevanje in predložitev podatkov

Pred predložitvijo je treba podatke združiti na dnevne vrednosti (posebej vsota ali povprečje/srednja vrednost, minimalna in maksimalna vrednost).

Zberejo in predložijo se naslednje informacije o ploskvi:

- država,
- št. ploskve,
- podrobnosti o uporabljeni opremi,
- lokacija ploskev (zemljepisna širina, zemljepisna dolžina, nadmorska višina) in opreme (glede na ploskev),
- prvi in zadnji dan meritev,
- pogostost (število obdobj).

SEZNAM PARAMETROV

Parametri	Enote	Povprečje	Vsota	Minimum	Maksimum	Opombe
Padavine	(mm)		(*)			Skupne padavine (vključno s snegom itd.)
Temperatura zraka	(°C)	(*)		(*)	(*)	
Relativna vlažnost	(%)					
Hitrost vetra	(m/s)	(*)			(*)	
Smer vetra	(°)	(*)				Prevladujoča smer vetra
Sončno sevanje	(W/m ²)	(*)				
UVB-sevanje	(W/m ²)	(*)				
Temperatura tal	(°C)	(*)		(*)	(*)	
Vlažnost tal: matrični potencial v tleh	(hPa)					
Vlažnost tal: vsebnost vode v tleh	(vol %)	(*)		(*)	(*)	
Padavine v sestoji (pre- puščene padavine in tok vode po deblu)	(mm)		(*)			
Drugo						Treba navesti v poročilu, ki spremlja podatke.

(*) = obvezno predložiti.

III. Prenos podatkov

Države članice uporabijo oblike, določene z obrazci 20 do 23, prikazanimi v poglavju 14, za prenos informacij o vsaki ploskvi Komisiji.

POGLAVJE 7

ENOTNE METODE ZA SPREMLJANJE TALNE RAZTOPINE NA PLOSKVAH STOPNJE II

I. Splošne opombe

Spremljanje talne raztopine v skladu s členom 6(b) se izvaja na vsaj 10 % ploskev stopnje II.

Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih Strokovne komisije za tla Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UNECE (MPS Gozdovi).

II. Metodologija popisa

II.1. Izbor lokacije vzorčevalnikov

Vzorčevalniki za talno raztopino se namestijo blizu mesta, kjer se ocenjuje stanje krošnje. Lizimetri se lahko razvrstijo naključno ali sistematično po celi ploskvi, čeprav razporeditev lahko ovirajo skale ali debla (razdalja od drevesa ni določena). Zaradi motenj tal se lizimetri brez podtlaka ne nameščajo v osrednjem delu ploskve, na kateri se spremljajo drevni parametri. Zaradi praktičnih razlogov se lahko uporabi reprezentativna podploskev. Lizimetre, ki so že bili nameščeni, se lahko ohrani, novi pa se namestijo, kakor je predlagano.

II.2. Globina vzorčenja

Lizimetri se namestijo na določenih globinah; sprejemljiva je tudi namestitvev glede na horizonte.

— Zbiralniki talne raztopine

Kjer je primerno, se lizimetri namestijo vsaj na dveh globinah: en v koreninski coni (predlagana globina je 10 do 20 cm), da se dobi vpogled v koncentracije hranilnih snovi in toksičnih elementov v bližini tankih korenin (1. cilj); in en pod koreninsko cono (predlagana globina je 40 do 80 cm), da se oceni iznos elementov (2. cilj). Prav tako se lahko namesti tretji lizimeter, neposredno pod plast humusa.

II.3. Pogostost vzorčenja

Na ploskvah, na katerih se izvajajo drugi intenzivni programi spremljanja, npr. meritve usedlin in meteorološke meritve, se talna raztopina vzorči mesečno ali na dva tedna. Vzorči se vsako leto istega meseca.

II.4. Prevoz, shranjevanje in priprava vzorcev

Vzorci se prevažajo in shranjujejo tako, da so njihove kemične spremembe čim manjše.

Shranjevanje talne raztopine v sistemu lizimetra v hladnem (4 °C) in temnem prostoru bo zmanjšalo biološko aktivnost. V mnogih primerih in zlasti v hladnem letnem času zadostuje, da je steklenica v temi. Uporabijo se lahko organski ali anorganski konzervansi, ki pa lahko vplivajo na analizo. Da se zmanjšajo možne spremembe v vzorcih, se talna raztopina zbira takoj po črpanju.

O postopkih prevoza in shranjevanja (skupaj s čakalnimi dobami) se poroča. Če je to primerno, se podrobno poroča o problemih pri postopkih in o odstopanjih od njih.

Za določanje sledi kovin se alikvoti vzorca prevažajo v laboratorij v steklenicah, spranih s kislino.

Če se zbirajo vzorci tal, se ohranjajo hladni v plastičnih ali polietilenskih vrečkah in shranjujejo pri 4 °C do centrifugiranja ali priprave nasičenega ekstrakta. Centrifugiranje ali ekstrakcija se izvede v enem dnevu (18–30 urah) po vzorčenju.

II.5. Splošne osnovne informacije

Zbirajo se naslednje informacije:

- država,
- številka ploskve,
- informacija o vzorčevalniku (tip, globina),
- prvi dan obdobja spremljanja,
- zadnji dan obdobja spremljanja,
- število (enako dolgih) merilnih obdobji v obdobju spremljanja.

II.6. Analitične metode

Popis spremljanja talne raztopine v gozdnih tleh razlikuje med obveznimi in neobveznimi parametri (glej spodnji seznam).

SEZNAM PARAMETROV

Parameter	Enota	Obvezno/Neobvezno
Prevodnost	$\mu\text{S}/\text{cm}$	Neob.
pH		Obv.
Bazičnost	$\mu\text{mol}/\text{l}$	Neobv. (če je pH > 5)
DOC	mg/l	Obv.
Natrij (Na)	mg/l	Neobv. (1)
Kalij (K)	mg/l	Obv.
Kalcij (Ca)	mg/l	Obv.
Magnezij (Mg)	mg/l	Obv.
Aluminij (skupen)	mg/l	Obv. (če je pH < 5)
Aluminij (labilen)	mg/l	Neobv.
Železo (Fe)	mg/l	Neobv.
Mangan (Mn)	mg/l	Neobv.
Skupni fosfor (P)	mg/l	Neobv.
$\text{NO}_3\text{-N}$	mg/l	Obv.
$\text{SO}_4\text{-S}$	mg/l	Obv.
$\text{NH}_4\text{-N}$	mg/l	Neobv. (2)
Klor (Cl)	mg/l	Neobv. (1)
Krom (Cr)	$\mu\text{g}/\text{l}$	Neobv.
Nikelj (Ni)	$\mu\text{g}/\text{l}$	Neobv.
Cink (Zn)	$\mu\text{g}/\text{l}$	Neobv. (3)
Baker (Cu)	$\mu\text{g}/\text{l}$	Neobv. (3)
Svinec (Pb)	$\mu\text{g}/\text{l}$	Neobv.
Kadmij (Cd)	$\mu\text{g}/\text{l}$	Neobv.
Silicij (Si)	mg/l	Neobv.

Obv. = obvezno; neobv. = neobvezno.

(1) Meritev je priporočljiva, kadar se izračunavajo kisle bazične zaloge.

(2) Meritve NH_4 se priporočajo na področjih z veliko usedlin NH_x (nad 20 kg NH_x na ha na leto).

(3) Se priporoča, ker so to manj pomembne hranilne snovi. Države članice lahko analizirajo več, vse ali del neobveznih parametrov.

III. Prenos podatkov

Države članice uporabijo oblike, določene z obrazci 24, 25 in 26, prikazanimi v poglavju 14, za prenos informacij o vsaki ploskvi Komisiji.

POGLAVJE 8

ENOTNE METODE ZA OCENJEVANJE PRITALNE VEGETACIJE NA PLOSKVAH STOPNJE II

I. Splošne opombe

Meritve pritalne vegetacije v skladu s členom 6(b) se izvajajo na vsaj 10 % ploskev stopnje II.

Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih Strokovne komisije za stanje pritalne vegetacije Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UNECE (MPS Gozdovi).

II. Metodologija popisa

II.1. Oblika vzorčenja

Uporabita se lahko dve različni obliki vzorčenja, ki obe vodita k bolj kakovostni ali bolj količinski karakterizaciji:

- v prvem primeru se dinamika ocenjuje s spremljanjem sprememb v sestavi vrste na velikem območju z uporabo vzorčnih enot, večjih od 100 m², z nizko do srednjo točnostjo ocen sprememb pokrovnosti vsake izmed teh vrst,
- v drugem primeru se študija osredotoča na dinamiko populacije (širjenje ali krčenje) na manjšem območju. Majhne vzorčne enote (v splošnem manjše od 10 m²) se uporabljajo za bolj točno oceno pokrovnosti vrste.

Območje, izbrano za oceno vegetacije, mora biti reprezentativno za ploskev, da bi se lahko primerjalo z drugimi parametri, zabeleženimi na isti ploskvi. Da se zagotovi statistična ponovitev, se uporabi več vzorčnih enot.

V skladu s fitosociološko uporabo so minimalne zahteve, da se beležijo vrste na ravni ploskve. Obvezno je enotno vzorčno območje (EVO) velikosti 400 m², reprezentativno za pritalno vegetacijo ploskve stopnje II, da se doseže primerljivost rezultatov med državami. To območje je lahko vsota manjših podploskev znotraj območja ploskve stopnje II. Podatki se predložijo za celotno območje EVO, ne samo za podploskev (združeni podatki). Države članice hranijo rezultate za posamezne podploskve v svojih nacionalnih bazah podatkov.

Države lahko same izberejo število in obliko vzorčnih enot.

Če vzorčne enote niso stične, se določijo, kolikor je možno narazen znotraj ploskve stopnje II ali v njenem zaščitnem pasu, da se zmanjša prostorska povezava med vzorčnimi enotami znotraj ploskve. Prav tako naj ne bi vsebovale večjih raznovrstnosti na kateri koli stopnji vzorčenja (pečine in čeri, poti in steze, ognjišča, potoki in ribniki, jarki in kanali, šotnata območja).

Vzpostaviti je treba sistem trajnega označevanja za vzorčne enote.

II.2. Splošne informacije

Zbirajo se naslednje splošne informacije:

- država,
- številka ploskve,
- datum vzorčenja in analize,
- ograja,
- skupna vzorčena površina,
- podatki o celotni plasti pritalne vegetacije (pokrovnost), grmovne plasti in zeliščne plasti (pokrovnost in povprečna višina) ter mahovne plasti (pokrovnost).

II.3. Meritve številčnosti ali pokrovnosti vrste

Države članice lahko pri ocenjevanju uporabijo svojo lestvico, pod pogojem, da jo je mogoče neposredno preračunati v odstotke pokrovnosti v razponu od 0,01 % (zelo redka) do 100 % (popolna pokrovnost).

II.4. Vrste

Upoštevajo se vse cvetnice, žilnate kritosemenke, mahovi, ki rastejo na tleh, in lišaji. Za te vrste mora biti seznam popoln. Vrste, ki ne živijo na tleh, in glive se lahko dodatno zabeležijo, vendar bi bilo najbolje, da bi bile predmet ločene raziskave. Neidentificirane vrste se zabeležijo kot takšne, in če niso redke znotraj vzorčne enote, se morajo vzorčiti in shraniti v herbariju za nadaljnjo identifikacijo.

Vrste, ki se najdejo samo na določenih mestih (npr. skalah, drevesnih štorih, stezah in poteh, odmrlih drevesih itd.), je treba zabeležiti posebej.

II.5. Pogostost in čas ocenjevanja

Vsakih pet let je treba vsaj na 10 % vseh ploskev izvesti popis vegetacije. Če je sestava vegetacije kompleksna in odvisna od letnega časa, je med letom potrebno drugo ocenjevanje, da se oceni njena popolna pokrovnost. Naslednja popisovanja pritalne vegetacije se izvedejo približno ob istem letnem času.

II.6. Analiza

Ocenjeni podatki o vzorčnih enotah se združijo na raven ploskve.

III. Prenos podatkov

Države članice uporabijo oblike, določene z obrazci 27 in 28, prikazanimi v poglavju 14, za prenos informacij o rezultatih ocen pritalne vegetacije Komisiji.

POGLAVJE 9

ENOTNE METODE ZA OCENJEVANJE GOZDNEGA OPADA NA PLOSKVAH STOPNJE II

I. Splošne opombe

Spremljanje gozdnega opada v skladu s členom 6(c) se izvaja neobvezno na ploskvah stopnje II od leta 2005 naprej. Kjer se izvaja spremljanje gozdnega opada, se uporabljajo naslednje določbe.

Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih ad hoc delovne skupine za gozdni opad Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UNECE (MPS Gozdovi).

II. Metodologija popisa

II.1. Vzorčenje

Za vse cilje ocenjevanja gozdnega opada je priporočeno, da oblika vzorčenja ploskev vključuje širok spekter tal, podnebij in struktur sestoja dane vrste.

Ocena gozdnega opada se izvaja samo na opazovalnih ploskvah stopnje II, na katerih se izvaja tudi intenzivno spremljanje meteorologije, usedlin, talne vode in fenologije.

II.2. Postavitev in število zbiralnikov gozdnega opada

Zbiralniki gozdnega opada se postavijo tako, da je možna primerjava z rezultati usedlin in talne vode. Zbiralniki so na stalnem mestu in se lahko postavijo naključno ali sistematično, npr. v pravih presledkih, in v zadostnem številu, da so reprezentativni za celo ploskev in ne samo za vladajoče drevesne vrste.

Zbiralniki gozdnega opada morajo biti razporejeni po celem območju ploskve. Gozdni opad se vzorči iz najmanj 10 zbiralnikov na ploskev in celo do 20 zbiralnikov, odvisno od velikosti ploskve in drevesnih vrst, vključenih v oceno.

Države lahko izberejo tip zbiralnikov za spremljanje gozdnega opada.

II.3. Pogostost vzorčenja

Gozdni opad se zbira najmanj mesečno in celo na dva tedna v obdobjih močnega gozdnega opada. Vzorci se lahko združijo v periodične vzorce za kemijske analize. V regijah, ki imajo pozimi sneg in mraz, in na oddaljenih območjih bo morda potrebno pustiti zbiralnike v gozdu čez zimo. Gozdni opad se v teh primerih zbere enkrat pred zimskim obdobjem in enkrat po stalitvi snega, saj mraz zmanjša sušenje in razkroj gozdnega opada.

II.4. Parametri in analiza

Pri oceni gozdnega opada se razlikuje med obveznimi in neobveznimi parametri (glej spodnji seznam).

SEZNAM PARAMETROV

Obvezni	Neobvezni
Ca, K, Mg, C, N, P, S	Na, Zn, Mn, Fe, Cu, Pb, Al, B

Za kemijske analize se vzorci gozdnega opada posušijo v sušilniku do konstantne teže na največ 80 °C, po možnosti na 65 °C. Po tem sušenju se masa 100 listov ali 1 000 iglic hrani na 105 °C. Glede na odstotek vlažnosti v podvzorcih se količina vsakega dela v celoti pretvori v suho maso pri 80 °C. Vzorci, ki se posušijo pri največ 80 °C, se zmeljejo v homogeni prah. Kemijska analiza gozdnega opada je podobna foliarni kemijski analizi. Rezultati kemijske analize gozdnega opada se poročajo samo do 80 °C kot tudi masa gozdnega opada.

III. Prenos podatkov

Države članice uporabijo oblike, določene z obrazci 29, 30 in 31, prikazanimi v poglavju 14, za prenos informacij o vsaki ploskvi Komisiji.

POGLAVJE 10

ENOTNE METODE ZA OCENJEVANJE KAKOVOSTI ZUNANJEGA ZRAKA NA PLOSKVAH STOPNJE II

I. Splošne opombe

Ocenjevanje kakovosti zunanega zraka se izvaja neobvezno na ploskvah stopnje II. Kjer se ocenjuje kakovost zunanega zraka, se uporabljajo naslednje določbe.

Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih delovne skupine za kakovost zunanega zraka Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UN/ECE (MPS Gozdovi).

II. Izbor metode in opreme

Pasivno vzorčenje se izvaja na lokacijah, ki trenutno ne spremljajo glavnih onesnaževal zraka z uporabo aktivnih vzorčevalnikov.

Posamezne države lahko izberejo tip pasivne vzorčevalne naprave, ki se uporablja. Vendar je treba prikazati, da se vzorčevalnik in postopek, ki se uporablja, skladata z meritvami, ki so bile opravljene z referenčno metodo (aktivni vzorčevalnik).

III. Merilno obdobje

Vzorčenje se po možnosti izvaja najmanj na dva tedna. Na oddaljenih lokacijah se merilno obdobje lahko podaljša na štiri tedne, če je potrebno, na zelo onesnaženih območjih pa skrajša na en teden. Meritve ozona so za listopadne vrste omejene na olisteno obdobje, vendar se izvajajo čez celo leto za ostala onesnaževala.

IV. Izbor ploskev in lokacije

Spremljanje kakovosti zraka se izvaja na posebno določeni lokaciji in na ploskvah, kjer so na voljo podatki o meteorologiji in usedlinah. Izbrati je treba lokacije s spremenljivo izpostavljenostjo, tj. lokacije, kjer se predvideva visoka izpostavljenost poleg nekaj osnovnih postaj.

Koncentracije onesnaženosti zraka se merijo blizu gozda, vendar izven njega, na mestu, ki je reprezentativno za ploskev. Spremljanje se lahko izvaja na prostem, po možnosti tam, kjer so nameščeni vzorčevalniki za mokre usedline in meteorološka oprema.

V. Parametri

Naslednji parametri so del neobveznega spremljanja kakovosti zunanje zraka.

Spojine	Parametri	Pripomba
Plinaste spojine	O ₃ , SO ₂ , NO ₂ , NO, HNO ₃ , HNO ₂ , NH ₃ , VOC	Ob upoštevanju neposrednega vpliva na vegetacijo je ozon na večini območij v Evropi najpomembnejše onesnaževalo.
Spojine delcev	SO ₄ ²⁻ , NO ₃ ⁻ , NH ₄ ⁺ , bazični kationi	Za izračun suhe usedline spojin delcev se pri meritvah po možnosti upošteva porazdelitev velikosti delcev.

	O ₃	NH ₃	NO ₂	SO ₂
Povprečna koncentracija	X	X	X	X
Največja (*) koncentracija	X	X	X	X
AOT 40 (*)	X			

(*) Samo pri aktivnem vzorčenju.

VI. Prenos podatkov

Države članice uporabijo oblike, določene z obrazci 32, 33 in 34, prikazanimi v poglavju 14, za prenos informacij o vsaki ploskvi Komisiji.

POGLAVJE 11

ENOTNE METODE ZA OCENJEVANJE VIDNIH POŠKODB ZARADI OZONA NA PLOSKVAH STOPNJE II**I. Splošne opombe**

Ocenjevanje poškodb zaradi ozona v skladu s členom 6(c) se izvaja neobvezno na ploskvah stopnje II. Kjer se ocenjujejo poškodbe zaradi ozona, se uporabljajo naslednje določbe.

Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih delovne skupine za kakovost zunanje zraka Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UNECE (MPS Gozdovi). [Sklicevanje na posebni priročnik, ki ga je pripravila ta delovna skupina, v katerem so na voljo dodatne informacije.]

II. Obseg

Ocenjevanje simptomov vidnih poškodb zaradi ozona se po možnosti opravlja na ploskvah, kjer se izvaja pasivno vzorčenje ozona.

III. Ocenjevanje in vrednotenje**III.1. Ocenjevanje na ploskvah stopnje II**

Ocenjevanje vidnih poškodb zaradi ozona na glavnih drevesnih vrstah v okviru ploskve intenzivnega spremljanja (PIS) se izvaja vsaj na vejah z istih 5 posameznih dreves, na katerih se izvaja foliarno vzorčenje za kemijske analize.

Vzorci za foliarne poškodbe se zberejo vsako drugo leto na zgornjem delu krošnje, ki je izpostavljen soncu.

Letna ocena je zaželeno, vendar neobvezna.

III.2. Ocenjevanje na lokacijah vzorčenja, izpostavljenih svetlobi (LVIS)

Lokacija vzorčenja, izpostavljena svetlobi (v nadaljnjem besedilu LVIS), se vzpostavi v bližini lokacije, kjer je nameščen pasivni vzorčevalnik ozona. Cilj ocenjevanja na LVIS je zagotoviti ocene poškodb listja zaradi ozona vegetacije na robu gozda, izpostavljene soncu, ki je najbližji napravi za meritve ozona znotraj premera največ 500 m. Priporočena je naključna oblika vzorčenja, kot je opisana v Dodatku I k posebnemu priročniku, ki ga je pripravila delovna skupina in kjer so dostopne dodatne informacije.

Ocenjevanje se opravi na drevesih, grmih, vinskih trtah in trajnicah (enoletnice so neobvezne).

Iz ocene so izključene samo enokaličnice.

III.3. Obdobje vrednotenja

Identifikacija in določanje količin vidnih poškodb zaradi ozona na ploskvi stopnje II se izvaja: za iglavce med oktobrom in februarjem, za listavce pa med julijem in začetkom septembra.

V splošnem se identifikacija vidnih poškodb zaradi ozona na drevesih, grmovju in rastlinah na LVIS in za pritalno vegetacijo na PIS (neobvezno) izvaja vsaj enkrat v času poznega poletja (in v zgodnjem poletju, če je izvedljivo) pred začetkom naravne porumenelosti listja ter preden staranje in/ali suša povzročita izgubo listja.

III.4. Vrednotenje za glavne drevesne vrste listavcev

Za glavne drevesne vrste se z vsakega drevesa odreže pet vej (kot je mogoče majhnih, vendar s prisotnimi vsemi razvojnimi stopnjami lista) iz soncu izpostavljenega dela zgornje tretjine krošnje, hkrati z dvoletnim foliarnim vzorčenjem za kemijske analize iglic in listov ali v skladu s krajevnimi simptomi fenologije, če je mogoče. Ko so zbrani, se reprezentativno število listov na vejo (tj. približno 30 listov v primeru *Fagus sylvatica*) pregleda pod najboljšimi svetlobnimi pogoji in preveri za poškodbe zaradi ozona (da/ne).

Rezultat	Odstotek, opredelitev
0	Ni poškodb, noben izmed listov ni poškodovan.
1	1 % – 5 % listov kaže ozonske simptome.
2	6 % – 50 % listov kaže ozonske simptome.
3	51 % – 100 % listov kaže ozonske simptome.

III.5. Vrednotenje za glavne drevesne vrste iglavcev

Kot pri postopku vzorčenja listov se z vsakega drevesa odreže več vej (5 kot je mogoče majhnih vej, vendar morajo imeti vsaj iglice tekočega leta (C-iglice) in prejšnjega leta (C+1-iglice) iz soncu izpostavljenega zgornjega dela krošnje. Če ta del drevesa ni dostopen, se uporabijo veje, zbrane za foliarno analizo.

Za vsak starostni razred iglice (od iglic tekočega leta (C) do 3 leta starih (C+2) iglic) se zabeleži klorozna lisavost v odstotkih celotne prizadete površine, in sicer tako, da se razvrstijo vse iglice istega starostnega razreda v ploskev, nato se določi ustrezen rezultat (razred) za ta odstotek, v skladu z naslednjo razpredelnico.

Rezultat	Opredelitev
0	Poškodbe niso prisotne.
1	1–5 % površine je prizadete.
2	6–50 % površine je prizadete.
3	51–100 % površine je prizadete.

Rezultati se izračunajo za razred iglic; drevesa (in vrste) bodo imele ločene rezultate za iglice razredov leta C, C+1, C+2 itd. Končni rezultat posameznega drevesa je rezultat, ki ustreza povprečnemu odstotku poškodovanih iglic danega starostnega razreda za navedeno drevo (izračuna se povprečni odstotek poškodovanih iglic vseh posameznih vencev iglic danega starostnega razreda na tem drevesu), medtem ko je končni rezultat za ploskev razred, ki ustreza povprečnemu odstotku poškodovanih iglic vseh vzorčnih dreves.

III.6. *Identifikacija vidnega ozona na (majhnih) drevesih, grmovju in trajnih vrstah na LVIS ter na (neobvezno) pritalni vegetaciji na ploskvah stopnje II*

Za ocenjevanje simptomov majhnih dreves, grmovja in rastlinskih vrst na LVIS in na pritalni vegetaciji (neobvezno) na ploskvah stopnje II so potrebne naslednje informacije za vsako naključno izbrano vzorčno prostorsko enoto:

- znanstveno ime in koda (majhnega) drevesa, grma ali rastlinske vrste z oznako, ali kažejo simptome ali ne,
- drevesa in grmovje se ocenjujejo posamezno, vinske trte in zelišča kot populacija,
- ocene se torej izražene kot pogostost, povprečja in skupna števila:
  - pogostost kvadratov (vzorčnih enot), ki vsebujejo simptomatične rastline (% prizadetega območja vegetacije na robu gozda),
  - pogostost simptomatičnih vrst (% simptomatičnih vrst glede na skupno število vrst na robu gozda),
  - povprečno število simptomatičnih vrst,
  - skupno število simptomatičnih vrst,
  - ocene morajo biti sporočene z intervali zaupanja na 95 % stopnji verjetnosti.

Stanje vlažnosti tal se zabeleži na LVIS in neobveznih podploskvah. Vsako prizadeto vrsto je treba vzorčiti in fotografirati v skladu s tehničnimi priporočili delovne skupine za kakovost zunanjega zraka.

IV. Prenos podatkov

Države članice uporabijo obrazce 35, 36 in 37, prikazane v poglavju 14, za prenos informacij o vsaki ploskvi Komisiji.

POGLAVJE 12

ENOTNE METODE ZA FENOLOŠKA OPAZOVANJA NA PLOSKVAH STOPNJE II

I. Splošne opombe

Ocenjevanje fenologije v skladu s členom 6(c) se izvaja neobvezno na ploskvah stopnje II. Kjer se ocenjuje fenologija, se uporabljajo naslednje določbe.

Naslednje določbe temeljijo na tehničnih priporočilih Strokovne skupine za meteorologijo in fenologijo Mednarodnega programa sodelovanja v zvezi z oceno in spremljanjem učinkov onesnaženosti zraka na gozdove UNECE (MPS Gozdovi). [Sklicevanje na posebni priročnik, ki ga je pripravila strokovna komisija, v katerem so na voljo dodatne informacije.]

II. Obseg

Bežni pregledi na ploskvi in v zaščitnem pasu se opravijo samo na tistih ploskvah stopnje II, kjer se izvajajo meteorološka opazovanja ter meritve usedlin in gozdnega opada.

III. Opazovanje in beleženje na ravni ploskve

Nadaljnje osnovne informacije o ekoloških postopkih na ploskvi kot tudi sistem zgodnjega opozarjanja za dogodke, ki vplivajo na stanje dreves, je možno pridobiti z beleženjem najbolj očitnih biotičnih in abiotičnih (škodljivih) dogodkov in fenoloških pojavov. To je posebno pomembno za vrednotenje podatkov stopnje II na nacionalni ravni.

Opazovanja in beleženja morajo biti preprosta in omejena na:

- pojav odganjanj, spremembo barve in odpad listov/iglic,
- biotično škodo (škodljivci in/ali bolezni),
- abiotično škodo (npr. mraz, veter, toča).

III.1. Lokacija

Opazovanja je treba opraviti na ploskvi in/ali v zaščitnem pasu vseh tistih ploskev stopnje II, kjer se izvajajo stalne meritve.

III.2. Pogostost

Datumi opazovanj se lahko prekrivajo z zbiranjem vzorcev usedlin ali talnih raztopin. Pogostost vsaj enkrat na dva tedna med obdobjem rasti je potrebna za spremljanje fenoloških sprememb.

III.3. Opazovanje in beleženje

Vse vrste na ploskvah intenzivnega spremljanja so pomembne, vendar mora biti poudarek na glavnih drevesnih vrstah na ploskvi. Države članice lahko vključijo več vrst. Vendar je treba v tem primeru vsako vrsto zabeležiti posebej. Zabeležijo se samo dogodki, ki so se zgodili in/ali so spremenili pogostost/intenzivnost od zadnjega obiska. Ko se pojavljajo posamezne faze fenoloških pojavov, se ocenjevanje ponavlja, dokler se faza ne zaključi.

IV. Intenzivno fenološko spremljanje na ravni posameznih dreves

Faze, ki jih je treba spremljati (ko je primerno za vrsto), so: pojav listov/iglic, pojav poletnih poganjkov, drugo odganjanje, cvetenje, jesensko obarvanje, odmiranje listov/iglic in odpad listov/iglic.

IV.1. Izbor vrst in ploskev

Prednost je treba dati:

- tistim ploskvam, na katerih se izvajajo (vsaj) meteorološke meritve,
- najpomembnejši vrsti na ploskvi, ki je že zabeležena kot glavna vrsta (druge vrste na isti ploskvi se lahko dodajo).

IV.2. Merila za izbor vzorčnih dreves

Merila za izbor dreves so:

Drevesa je treba izbrati med tistimi, na katerih se izvaja ocenjevanje stanja krošenj. Prednost je treba dati drevesom, ki so dobro vidna pri stanju izven ploskve, saj velika pogostost opazovanj lahko vpliva na stanje pritalne vegetacije na ploskvi.

Če ni vidnih dovolj dreves, na katerih se ocenjuje stanje krošenj, je treba izbrati dodatna drevesa s ploskve ali iz zaščitnega pasu. V tem primeru:

- morajo biti drevesa vladajoča ali sovladajoča,
- je treba dati prednost drevesom, na katerih se opravljajo (ali so načrtovane) periodične meritve prsnega premera (DBH) in višine,
- drevesa, ki so izbrana za vzorčenje in analizo listov/iglic, ne smejo biti vključena.

Za vzorčenje se izbere 10 do 20 dreves na vrsto na ploskvi. Vsa drevesa morajo biti oštevilčena. Če že imajo številke (npr. za oceno stanja krošenj ali prirastka), se te ohranijo in uporabijo.

Če izbrano drevo umre ali je odstranjeno, se lahko nadomesti. Novoizbranemu drevesu je treba dodeliti novo številko, ki jo je treba zabeležiti in sporočiti Komisiji.

IV.3. Krošnja, ki jo je treba oceniti

Po možnosti se mora vrh krošnje (svetla krošnja) videti z ene opazovalne točke. Če to ni možno, je sprejemljiv tudi srednji del krošnje. Isti del krošnje je treba uporabiti za naslednja fenološka opazovanja čez celo leto kot tudi za naslednja leta.

IV.4. Smer ocenjevanja

Smer, iz katere se ocenjujejo posamezna drevesa, mora biti vsakič ista. Treba jo je zabeležiti z uporabo osemrazrednega sistema takrat, ko so drevesa izbrana in zabeležena na obrazcu 12a. Vsako spremembo tega položaja je prav tako treba zabeležiti in jo sporočiti.

IV.5. Pogostost opazovanja

Med obdobji od začetka do konca zadevnih fenoloških faz se opravijo tedenska opazovanja na isti dan v tednu.

IV.6. Faze, ki jih je treba spremljati

Načeloma so vse fenološke faze pomembne za fenološko spremljanje. Vendar se je iz praktičnih razlogov (npr. finančni vložek, preprostost in zanesljivost spremljanja, evropska primerljivost, primerljivost z drugimi raziskavami, kot npr. stanje krošenj) potrebno osredotočiti na omejeno vrsto faz na glavni vrsti ali skupini vrst.

Razlikuje se med iglavci in listavci:

Iglavci	Listavci
Pojav iglic	Razvoj listov
Kresni poganjki	Drugo odganjanje
Cvetenje	Cvetenje
	Jesensko obarvanje
	Odmrtje in odpad lista

Pri fazi cvetenja je treba zabeležiti samo začetek odpiranja moških cvetov (prepoznavnih po prašnikih), medtem ko se druge faze zabeležijo kvantitativno. Dodatno je treba zabeležiti tudi poškodbe iglic, listov ali cvetov, ki jih je povzročila pozna spomladanska pozeba, kot tudi njihovo intenzivnost. Opredelitve in določitve posameznih faz so opisane v nadaljnjem besedilu.

V. Dodatne tehnike spremljanja

Dodatne tehnike (kot npr. zbiranje gozdnega opada ali meritve z obodnim trakom) lahko zagotovijo dodatne in dopolnilne informacije.

Vzorčenje gozdnega opada zagotovi količinske podatke, npr. o cvetenju, proizvodnji semen, osipanju listja/iglic itd.

Obodni trakovi: Stalne meritve sprememb na obodu lahko zagotovijo informacije o začetku in prenehanju rasti ter o odzivih dreves na stresne pojave.

Sestava prepuščenih padavin lahko zagotovi dodatne informacije o nastopu fenoloških faz preko sprememb v hranilnih tokovih.

VI. Prenos podatkov

Države članice uporabijo obrazce 38, 39 in 40, prikazane v poglavju 14, za prenos informacij o vsaki ploskvi Komisiji.

POGLAVJE 13

PODROBNOSTI ZA PREDLOŽITEV OSNOVNIH INFORMACIJ O UPORABLJENIH METODAH SPREMLJANJA IN REZULTATOV VREDNOTENJA/RAZLAGANJA, PRIDOBLENIH NA NACIONALNI RAVNI**I. Splošne opombe**

Poleg predložitve podatkov v skladu s členom 15(1) Uredbe (ES) št. 2152/2003 države članice pripravijo in predložijo Komisiji dokument z osnovnimi informacijami o metodah spremljanja, ki so uporabljene na ploskvah stopnje I in stopnje II (poročilo, ki spremlja podatke, PSP).

PSP sestavljata dva dela: del, ki opisuje dejansko uporabljene metode načrta vzorčenja, uporabljeno opremo, oceno, analizo itd. (za podrobnosti glej odstavek II.1), in del o izjemah in motnjah, ki so se pojavile (za podrobnosti glej odstavek II.2).

II. Poročilo, ki spremlja podatke**II.1. Del PSP, ki opisuje dejansko uporabljene metode itd.**

Ta del PSP opisuje dejansko uporabljene metode načrta vzorčenja, uporabljeno opremo, oceno, analizo itd. Podajo se naslednje podrobnosti:

Metode popisa/vzorčenja

V mnogih raziskavah v okviru programa Forest Focus je izbor opreme, dejanske globine, časa, intenzivnosti raziskave itd. dokaj svoboden. Navedejo se podrobnosti o dejansko uporabljeni opremi, dejanski globini, času in pogostosti raziskave/vzorčenja. Podrobnosti o vzorčenju se skupaj s podrobnostmi o shranjevanju in prevozu navedejo, kadar se vzamejo vzorci.

Na kratko se opišejo vse uporabljene kontrolne meritve.

Metode za analizo in izračun rezultatov

Podajo se podrobnosti o pripravi vzorcev in o metodah, uporabljenih v analizi, z upoštevanjem analize vzorcev. Podajo se natančne podrobnosti o uporabljenih metodah, vključno z možnostmi za (ponovni) izračun pridobljenih podatkov. Na kratko se opišejo kakršne koli uporabljene kontrolne meritve (udeležba v testih primerljivosti itd.).

Informacije, predložene s pomočjo vprašalnika PSP, bodo ostale veljavne, dokler se uporabljene metode ne spremenijo.

Posebna pozornost se nameni opazovanju in beleženju sprememb v uporabljenih metodah za popis, prevoz in analizo. Regionalne razlike se navedejo in razložijo v vseh podrobnostih (npr. različni laboratoriji, uporabljeni za analizo).

II.2. Del PSP, ki zadeva izjeme in motnje, ki so se pojavile (letni PSP)

Poleg splošnih informacij o metodah, opisanih z uporabo vprašalnika PSP, je treba opisati posebne težave, izjeme, motnje in težave pri vrednotenju vsako leto predloženih podatkov.

Izjeme in motnje

Poroča se o izjemnih situacijah in pomembnih odstopanjih od običajnega. Poleg opisa uporabljenih metod vzorčenja, analize itd. je potrebna dobra dokumentacija o izjemah, izjemnih situacijah in motnjah, kot je predstavljeno v vprašalniku PSP. To se zabeleži v letnem poročilu PSP in predloži Komisiji skupaj s predloženimi podatki.

Vrednotenje podatkov, upravljanje s podatki in kakovost podatkov

Podajo se postopki, uporabljeni za preverjanje podatkov, vključno z omejitvami za zavrnitev podatkov (preverjanja verodostojnosti) kot tudi postopki, ki so bili uporabljeni za preverjanje skladnosti nizov nacionalnih podatkov.

Če manjkajo kaki podatki, se lahko v nekaterih primerih uporabijo ocene, ki temeljijo na rezultatih iz drugih virov. Ti ocenjeni podatki se navedejo in uporabljene predpostavke se skrbno dokumentirajo.

Prav tako je treba podati opis uporabljenih metod glede na zagotovitev in nadzor kakovosti.

Če je potrebno, lahko Komisija od držav članic zahteva dodatne informacije na podlagi letnega vprašalnika PSP.

POGLAVJE 14

ENOTNA NAVODILA ZA POROČANJE O REZULTATIH IN ZA OBLIKE PODATKOV

I. Splošne tehnične informacije za predložitev podatkov

I.1. Zahteve za strojno opremo

Kot pripomoček za predložitev podatkov se izbere 3,5" disketa (DSDD ali HD) ali CD-ROM. Če so na voljo sredstva za elektronski prenos podatkov, jih morajo države članice uporabljati od leta 2005 naprej.

I.2. Zahteve za programsko opremo

Diskete je treba formatirati na primerno gostoto (DSDD = nizka gostota in HD = visoka gostota), tako da se uporabi DOS 2.1 ali novejši, in naj bi bile 100 % kompatibilne z IBM. Vse informacije na disketi ali CD-ROM-u so v znakih ASCII v skladu s strukturo, ki je določena v razpredelnih pod točko V.

I.3. Datoteke

Vsaka disketa (ali niz disket) vsebuje datoteke o ploskvah in podatkih; datoteko z glavnimi informacijami o ploskvah (datoteka o ploskvah) in datoteko(-e) z rezultati posameznega popisa (datoteke o podatkih).

II. Vrednotenje podatkov in upravljanje s podatki

Podajo se postopki, uporabljeni za preverjanje kakovosti podatkov, vključno z omejitvami za zavrnitev podatkov (preverjanja verodostojnosti) kot tudi postopki, ki so bili uporabljeni za preverjanje skladnosti nizov nacionalnih podatkov.

Če manjkajo kaki podatki, se lahko v nekaterih primerih uporabijo ocene, ki temeljijo na rezultatih iz drugih virov. Ti ocenjeni podatki se navedejo in uporabljene predpostavke se skrbno dokumentirajo.

III. Letno poročilo o napredku pri razlaganju/vrednotenju rezultatov na nacionalni ravni

To poročilo zagotavlja informacije o napredku pri razlaganju/vrednotenju rezultatov na nacionalni ravni. Za razlaganje/vrednotenje rezultatov na nacionalni ravni se podajo naslednje podrobnosti:

Države članice opravijo vrednotenje in razlago podatkov spremljanja na nacionalni ravni.

Države članice se lahko svobodno odločijo, katera vrednotenja in razlage se izvedejo na nacionalni ravni in se poročajo Komisiji.

IV. Časovni raspored za predložitev PSP in poročila o napredku pri razlaganju/vrednotenju rezultatov na nacionalni ravni

IV.1. Časovni raspored za PSP

Vprašalnik PSP se izpolni in predloži Komisiji skupaj s prvo predložitvijo podatkov. Če se metode spremenijo, se predložijo informacije o spremembah. Del PSP, ki zadeva opis opaženih motenj in izjem, se predloži Komisiji skupaj z letno predloženimi podatki.

IV.2. Časovni raspored za poročilo o napredku pri razlaganju/vrednotenju rezultatov na nacionalni ravni

Poročilo o napredku pri vrednotenju in razlaganju, ki se izvedeta na nacionalni ravni, se predloži Komisiji do 31. decembra vsako leto.

V. Predložitev podatkov v digitalni obliki – obrazci

Ocena/Vsebina informacij	Obrazec št./Ime		Mreža
Postavitev	1	XXGENER. PLT: Informacije na ravni ploskve	II
Postavitev	2	Druga opažanja o intenzivnem spremljanju gozdnega ekosistema na ploskvah	II
Krošnja	3	XX1993.PLO: Informacije na ravni ploskve	I
Krošnja	4	XX1993.TRE NEW: Informacije na ravni drevesa	I
Krošnja	5	Vsebina datoteke z informacijami na ravni ploskve, ki jih je treba uporabiti v kombinaciji s popisom vitalnosti dreves na stopnji I	I
Krošnja	6	XX1996.PLT (TCP): Vsebina datoteke z informacijami na ravni ploskve, ki jih je treba uporabiti pri ocenjevanju krošnje	II
Krošnja	7	XX1996.TRM (TC1): Vsebina datoteke z informacijami na ravni drevesa (obvezno), ki jih je treba uporabiti pri ocenjevanju stanja drevesa	II
Krošnja	8	XX2004.TRO: Vsebina datoteke z informacijami na ravni drevesa (neobvezno), ki jih je treba uporabiti pri ocenjevanju stanja drevesa	II
Listni aparat	9	XX1996.PLF: Vsebina datoteke o ploskvi (skrajšana verzija podatkov), ki se uporablja skupaj z raziskavo vsebnosti kemičnih snovi v iglicah in listju	II
Listni aparat	10	XX1996.FOM: Vsebina datoteke z informacijami o foliarni analizi (obvezno)	II
Listni aparat	11	XX1996.FOO: Vsebina datoteke z informacijami o foliarni analizi (neobvezno)	II
Prirastek	12	XX1993.PLI: Vsebina datoteke o ploskvi (skrajšana verzija podatkov), ki se uporabi za prirastek	II
Prirastek	13	XX1996.IPM: Vsebina datoteke z informacijami o prirastku – periodične meritve	II
Prirastek	14	XX1996.IRA: Vsebina datoteke z informacijami o prirastku – analiza branik in debelnih kolutov (neobvezno)	II
Prirastek	15	XX1996.IEV: Vsebina ovrednotenih podatkov o prirastku (neobvezno)	II
Prirastek	16	XX2002.INV: Vsebina datoteke o ploskvi (skrajšana verzija podatkov), ki se uporabi za poročanje o prostorninah ploskev	II
Usedline	17	XX1996.PLD: Vsebina datoteke o ploskvi (skrajšana verzija podatkov), ki se uporabi skupaj z meritvami usedlin	II
Usedline	18	XX1996.DEM: Vsebina datoteke z meritvami usedlin (obvezno)	II
Usedline	19	XX1996.DEO: Vsebina datoteke z meritvami usedlin (neobvezno)	II
Meteorologija	20	XX1996.PLM: Vsebina datoteke o ploskvi (skrajšana verzija podatkov), ki se uporabi skupaj z meteorološkimi meritvami	II
Meteorologija	21	XX1996.MEM: Vsebina datoteke z meteorološkimi meritvami (obvezno)	II
Meteorologija	22	XX1996.MEO: Vsebina datoteke z meteorološkimi meritvami (neobvezno)	II
Meteorologija	23	XX1996.MEC: Vsebina datoteke s podnebnimi informacijami (neobvezno)	II
Talna raztopina	24	XX1996.PSS: Vsebina datoteke o ploskvi (skrajšana verzija podatkov), ki se uporabi skupaj z meritvami talne raztopine	II
Talna raztopina	25	XX1996.SSM: Vsebina datoteke z meritvami talne raztopine (obvezno)	II
Talna raztopina	26	XX1996.SSO: Vsebina datoteke z meritvami talne raztopine (neobvezno)	II
Pritalna vegetacija	27	XX1997.PLV: Vsebina datoteke o ploskvi (skrajšana verzija podatkov), ki se uporabi skupaj z raziskavo o pritalni vegetaciji	II
Pritalna vegetacija	28	XX1996.VEM: Vsebina datoteke z oceno pritalne vegetacije	II
Gozdni opad	29	XX1996.LFP: Vsebina datoteke o ploskvi (skrajšana verzija podatkov), ki se uporabi skupaj z raziskavo gozdnega opada	II

Ocena/Vsebina informacij	Obrazec št./Ime		Mreža
Gozdni opad	30	XX2002.LFM: Vsebina datoteke z informacijami o analizah gozdnega opada (obvezno)	II
Gozdni opad	31	XX2002.LFO: Vsebina datoteke z informacijami o analizah gozdnega opada (neobvezno)	II
Ozon	32	XX2000.pac: Kakovost zunanjega zraka: ozon	II
Ozon	33	XX2000.pps: Kakovost zunanjega zraka: ozon	II
Ozon	34	XX2000.aqm: Kakovost zunanjega zraka: ozon	II
Poškodbe zaradi ozona	35	XX2004.PLL: Ocena ozonskih poškodb	II
Poškodbe zaradi ozona	36	XX2004.LTF: Ocena ozonskih poškodb	II
Poškodbe zaradi ozona	37	XX2004.LSS: Ocena ozonskih poškodb	II
Fenologija	38	XX2004.PLP: Obrazec za registracijo dreves, izbranih za intenzivno fenološko spremljanje	II
Fenologija	39	XX2004.PHE: Fenološki pojavi ter biotični in abiotični (škodljivi) dogodki (raven ploskve – ekstenzivno)	II
Fenologija	40	XX2004.PHI: Beleženje fenoloških pojavov ter biotičnih in abiotičnih (škodljivih) dogodkov (raven drevesa – intenzivno)	II

Obrazci:

[Obrazci so na voljo samo v obliki Excel]

POGLAVJE 15

SEZNAMI KOD IN OBRAZLOŽITVE ZA PODATKE IZ RAZISKAV ZA PLOSKVE STOPNJE I IN STOPNJE II

Pri prenosu podatkov, zbranih na mrežah stopnje I in stopnje II v okviru Uredbe (ES) št. 2152/2003, se uporabijo naslednja navodila in kode. Spremembe za posamezna leta poročila so na voljo v poročilih GD JRC o tehničnih specifikacijah.

Splošne informacije o ploskvi

(1) *Država*

01: Francija	51: Madžarska
02: Belgija	52: Romunija
03: Nizozemska	53: Poljska
04: Nemčija	54: Slovaška
05: Italija	55: Norveška
06: Združeno kraljestvo	56: Litva
07: Irska	57: Hrvaška
08: Danska	58: Češka
09: Grčija	59: Estonija
10: Portugalska	60: Slovenija
11: Španija	61: Republika Moldavija
12: Luksemburg	62: Rusija
13: Švedska	63: Bolgarija
14: Avstrija	64: Latvija
15: Finska	66: Ciper
50: Švica	

(2) Številka opazovalne ploskve

Številka opazovalne ploskve se ujema z edinstveno številko, ki je bila dodeljena trajni ploskvi med izborom ali postavitvijo.

(3) Datum opazovanja, datum ocene, datum analize

Datumi se izpolnijo v naslednjem vrstnem redu dan, mesec in leto:

Dan	Mesec	Leto
08	09	04

(4) Koordinate zemljepisne širine/dolžine

Vnesite vseh šest števk koordinat zemljepisne širine in dolžine središča opazovalne ploskve (npr.):

	+/-	Stopinje		Minute		Sekunde	
zemljepisna širina	+	5	0	1	0	2	7
zemljepisna dolžina	-	0	1	1	5	3	2

Prvo okno je namenjeno navedbi koordinate + ali -.

(5) Razpoložljivost vode za glavne vrste (ocena)

- 1: Ne zadostna
- 2: Zadostna
- 3: Čezmerna

(6) Oblika humusa

- 1: Sprstenina
- 2: Prhnina
- 3: Surovi distrični humus (trhlina)
- 4: Močvirni humus
- 5: Šota
- 6: Drugo
- 7: Surovi evtrični humus

(7) Nadmorska višina

- 1: ≤ 50 m
- 2: 51–100 m
- 3: 101–150 m
- 4: 151–200 m
- 5: 201–250 m
- 6: 251–300 m
- 7: 301–350 m
- 8: 351–400 m
- 9: 401–450 m
- 10: 451–500 m
- 11: 501–550 m
- 12: 551–600 m
- 13: 601–650 m
- 14: 651–700 m
- 15: 701–750 m
- 16: 751–800 m
- 17: 801–850 m
- 18: 851–900 m
- 19: 901–950 m
- 20: 951–1 000 m
- 21: 1 001–1 050 m
- 22: 1 051–1 100 m
- 23: 1 101–1 150 m
- 24: 1 151–1 200 m

25:	1 201–1 250 m	39:	1 901–1 950 m
26:	1 251–1 300 m	40:	1 951–2 000 m
27:	1 301–1 350 m	41:	2 001–2 050 m
28:	1 351–1 400 m	42:	2 051–2 100 m
29:	1 401–1 450 m	43:	2 101–2 150 m
30:	1 451–1 500 m	44:	2 151–2 200 m
31:	1 501–1 550 m	45:	2 201–2 250 m
32:	1 551–1 600 m	46:	2 251–2 300 m
33:	1 601–1 650 m	47:	2 301–2 350 m
34:	1 651–1 700 m	48:	2 351–2 400 m
35:	1 701–1 750 m	49:	2 401–2 450 m
36:	1 751–1 800 m	50:	2 451–2 500 m
37:	1 801–1 850 m	51:	> 2 500 m
38:	1 851–1 900 m		

(8) *Ekspozicija*

1:	S
2:	SV
3:	V
4:	JV
5:	J
6:	JZ
7:	Z
8:	SZ
9:	Ravno

(9) *Povprečna starost vladajočega sloja (v letih)*

1:	≤ 20
2:	21–40
3:	41–60
4:	61–80
5:	81–100
6:	101–120
7:	> 120
8:	Raznomerni sestoji

(10) *Talni tip*

Fluvisols	111	Andic Gleysols	Leptosols		
	112	Mollic Gleysols			
101	Eutric Fluvisols	113	Umbric Gleysols	122	Eutric Leptosols
102	Calcic Fluvisols	114	Thionic Gleysols	123	Dystric Leptosols
103	Dystric Fluvisols	115	Gelic Gleysols	124	Rendzic Leptosols
104	Mollic Fluvisols			125	Mollic Leptosols
105	Umbric Fluvisols			126	Umbric Leptosols
106	Thionic Fluvisols	Regosols		127	Lithic Leptosols
107	Salic Fluvisols			128	Gelic Leptosols
		116	Eutric Regosols		
Gleysols		117	Calcic Regosols	Arenosols	
		118	Gypsic Regosols		
108	Eutric Gleysols	119	Dystric Regosols	129	Haplic Arenosols
109	Calcic Gleysols	120	Umbric Regosols	130	Cambic Arenosols
110	Dystric Gleysols	121	Gelic Regosols	131	Luvic Arenosols

132	Ferralic Arenosols	Solonchaks		Planosols	
133	Albic Arenosols				
134	Calcaric Arenosols	168	Haplic Solonchaks	205	Eutric Planosols
135	Gleyic Arenosols	169	Mollic Solonchaks	206	Dystric Planosols
		170	Calcic Solonchaks	207	Mollic Planosols
		171	Gypsic Solonchaks	208	Umbric Planosols
	Andosols	172	Sodic Solonchaks	209	Gelic Planosols
		173	Gleyic Solonchaks		
136	Haplic Andosols	174	Gelic Solonchaks	Podzoluvisols	
137	Mollic Andosols				
138	Umbric Andosols	Kastanozems		210	Eutric Podzoluvisols
139	Vitric Andosols			211	Dystric Podzoluvisols
140	Gleyic Andosols	175	Haplic Kastanozems	212	Stagnic Podzoluvisols
141	Gelic Andosols	176	Luvic Kastanozems	213	Gleyic Podzoluvisols
		177	Calcic Kastanozems	214	Gelic Podzoluvisols
		178	Gypsic Kastanozems		
	Vertisols			Podzols	
142	Eutric Vertisols	Chernozems		215	Haplic Podzols
143	Dystric Vertisols	179	Haplic Chernozems	216	Cambic Podzols
144	Calcic Vertisols	180	Calcic Chernozems	217	Ferric Podzols
145	Gypsic Vertisols	181	Luvic Chernozems	218	Carbic Podzols
		182	Glossic Chernozems	219	Gleyic Podzols
		183	Gleyic Chernozems	220	Gelic Podzols
	Cambisols				
146	Eutric Cambisols	Phaeozems		Acrisols	
147	Dystric Cambisols	184	Haplic Phaeozems	221	Haplic Acrisols
148	Humic Cambisols	185	Calcaric Phaeozems	222	Ferric Acrisols
149	Calcaric Cambisols	186	Luvic Phaeozems	223	Humic Acrisols
150	Chromic Cambisols	187	Stagnic Phaeozems	224	Plinthic Acrisols
151	Vertic Cambisols	188	Gleyic Phaeozems	225	Gleyic Acrisols
152	Ferralic Cambisols				
153	Gleyic Cambisols	Greyzems		Alisols	
154	Gelic Cambisols	189	Haplic Greyzems	226	Haplic Alisols
		190	Gleyic Greyzems	227	Ferric Alisols
	Calcisols			228	Humic Alisols
155	Haplic Calcisols	Luvisols		229	Plinthic Alisols
156	Luvic Calcisols	191	Haplic Luvisols	230	Stagnic Alisols
157	Petric Calcisols	192	Ferric Luvisols	231	Gleyic Alisols
		193	Chromic Luvisols		
	Gypsisols	194	Calcic Luvisols	Nitisols	
158	Haplic Gypsisols	195	Vertic Luvisols	232	Haplic Nitisols
159	Calcic Gypsisols	196	Albic Luvisols	233	Rhodic Nitisols
160	Luvic Gypsisols	197	Stagnic Luvisols	234	Humic Nitisols
161	Petric Gypsisols	198	Gleyic Luvisols		
	Solonetz	Lixisols		Ferralsols	
162	Haplic Solonetz	199	Haplic Lixisols	235	Haplic Ferralsols
163	Mollic Solonetz	200	Ferric Lixisols	236	Xanthic Ferralsols
164	Calcic Solonetz	201	Plinthic Lixisols	237	Rhodic Ferralsols
165	Gypsic Solonetz	202	Albic Lixisols	238	Humic Ferralsols
166	Stagnic Solonetz	203	Stagnic Lixisols	239	Geric Ferralsols
167	Gleyic Solonetz	204	Gleyic Lixisols	240	Plinthic Ferralsols

Plinthosols		Histosols		Anthrosols	
241	Eutric Plinthosols	245	Folic Histosols	250	Aric Anthrosols
242	Dystric Plinthosols	246	Terric Histosols	251	Fimic Anthrosols
243	Humic Plinthosols	247	Fibric Histosols	252	Cumulic Anthrosols
244	Albic Plinthosols	248	Thionic Histosols	253	Urbic Anthrosols
		249	Gelic Histosols		

(11) *Velikost celotne ploskve, velikost podploskve*

Velikost celotne ploskve ali podploskve se navede v 0,0001 ha.

(12) *Število dreves na celotni ploskvi*

Drevesni vzorec na obeh stopnjah vključuje vse drevesne vrste, pod pogojem, da drevesa v višino merijo najmanj 60 cm.

(13) *Ocene donosa*

Oceno donosa sestavljata ocena absolutnega in ocena relativnega donosa.

Ocena absolutnega donosa je ocenjeni povprečni donos v celotni življenjski dobi sestoja. Relativni donos nakazuje, ali je ocena absolutnega donosa sestoja nizka, normalna ali visoka. Uporabile se bodo naslednje kode:

Koda absolutnega donosa	Koda relativnega donosa
0 = 0,0–2,5 m ³ na hektar na leto	1 = Nizek
1 = 2,5–7,5 m ³ na hektar na leto	2 = Normalen
2 = 7,5–12,5 m ³ na hektar na leto	3 = Visok
3 = 12,5–17,5 m ³ na hektar na leto	
4 = 17,5–22,5 m ³ na hektar na leto	
5 = > 22,5 m ³ na hektar na leto	

(14) *Druga opažanja*

Tu se navedejo koristne informacije, ki zadevajo ploskev.

Splošne informacije na ravni drevesa(15) *Številka vzorčnega drevesa*

Številka drevesa je številka, ki je bila drevesu dodeljena v času postavljanja ploskve.

(16) *Vrsta (referenca: Flora Europaea)*

Listavci (* = vrste, ki se uporabljajo pri foliarnem popisu)

001: Acer campestre *	007: Alnus glutinosa *
002: Acer monspessulanum *	008: Alnus incana
003: Acer opalus	009: Alnus viridis
004: Acer platanoides	010: Betula pendula *
005: Acer pseudoplatanus *	011: Betula pubescens *
006: Alnus cordata *	012: Buxus sempervirens

013:	<i>Carpinus betulus</i> *	051:	<i>Quercus robur</i> (<i>Q. pedunculata</i>) *
014:	<i>Carpinus orientalis</i>	052:	<i>Quercus rotundifolia</i> *
015:	<i>Castanea sativa</i> (<i>C. vesca</i>) *	053:	<i>Quercus rubra</i> *
016:	<i>Corylus avellana</i> *	054:	<i>Quercus suber</i> *
017:	<i>Eucalyptus</i> sp. *	055:	<i>Quercus trojana</i>
018:	<i>Fagus moesiaca</i> *	056:	<i>Robinia pseudoacacia</i> *
019:	<i>Fagus orientalis</i>	057:	<i>Salix alba</i>
020:	<i>Fagus sylvatica</i> *	058:	<i>Salix caprea</i>
021:	<i>Fraxinus angustifolia</i> spp. <i>oxycarpa</i> (<i>F. oxyphylla</i>) *	059:	<i>Salix cinerea</i>
022:	<i>Fraxinus excelsior</i> *	060:	<i>Salix eleagnos</i>
023:	<i>Fraxinus ornus</i> *	061:	<i>Salix fragilis</i>
024:	<i>Ilex aquifolium</i>	062:	<i>Salix</i> sp.
025:	<i>Juglans nigra</i>	063:	<i>Sorbus aria</i>
026:	<i>Juglans regia</i>	064:	<i>Sorbus aucuparia</i>
027:	<i>Malus domestica</i>	065:	<i>Sorbus domestica</i>
028:	<i>Olea europaea</i> *	066:	<i>Sorbus torminalis</i>
029:	<i>Ostrya carpinifolia</i> *	067:	<i>Tamarix africana</i>
030:	<i>Platanus orientalis</i>	068:	<i>Tilia cordata</i>
031:	<i>Populus alba</i>	069:	<i>Tilia platyphyllos</i>
032:	<i>Populus canescens</i>	070:	<i>Ulmus glabra</i> (<i>U. scabra</i> , <i>U. montana</i>)
033:	<i>Populus hybridus</i> *	071:	<i>Ulmus laevis</i> (<i>U. effusa</i>)
034:	<i>Populus nigra</i> *	072:	<i>Ulmus minor</i> (<i>U. campestris</i> , <i>U. carpinifolia</i>)
035:	<i>Populus tremula</i> *	073:	<i>Arbutus unedo</i>
036:	<i>Prunus avium</i> *	074:	<i>Arbutus andrachne</i>
037:	<i>Prunus dulcis</i> (<i>Amygdalus communis</i>)	075:	<i>Ceratonia siliqua</i>
038:	<i>Prunus padus</i>	076:	<i>Cercis siliquastrum</i>
039:	<i>Prunus serotina</i>	077:	<i>Erica arborea</i>
040:	<i>Pyrus communis</i>	078:	<i>Erica scoparia</i>
041:	<i>Quercus cerris</i> *	079:	<i>Erica manipuliflora</i>
042:	<i>Quercus coccifera</i> (<i>Q. calliprinos</i>) *	080:	<i>Laurus nobilis</i>
043:	<i>Quercus faginea</i> *	081:	<i>Myrtus communis</i>
044:	<i>Quercus frainetto</i> (<i>Q. conferta</i>) *	082:	<i>Phillyrea latifolia</i>
045:	<i>Quercus fruticosa</i> (<i>Q. lusitanica</i>)	083:	<i>Phillyrea angustifolia</i>
046:	<i>Quercus ilex</i> *	084:	<i>Pistacia lentiscus</i>
047:	<i>Quercus macrolepis</i> (<i>Q. aegilops</i>)	085:	<i>Pistacia terebinthus</i>
048:	<i>Quercus petraea</i> *	086:	<i>Rhamnus oleoides</i>
049:	<i>Quercus pubescens</i> *	087:	<i>Rhamnus alaternus</i>
050:	<i>Quercus pyrenaica</i> (<i>Q. toza</i>) *	099:	Drugi listavci

Iglavci (* = vrste, ki se uporabljajo pri foliarnem popisu)

100:	<i>Abies alba</i> *	108:	<i>Cedrus deodara</i>
101:	<i>Abies borisii-regis</i> *	109:	<i>Cupressus lusitanica</i>
102:	<i>Abies cephalonica</i> *	110:	<i>Cupressus sempervirens</i>
103:	<i>Abies grandis</i>	111:	<i>Juniperus communis</i>
104:	<i>Abies nordmanniana</i>	112:	<i>Juniperus oxycedrus</i> *
105:	<i>Abies pinsapo</i>	113:	<i>Juniperus phoenicea</i>
106:	<i>Abies procera</i>	114:	<i>Juniperus sabina</i>
107:	<i>Cedrus atlantica</i>	115:	<i>Juniperus thurifera</i> *

116:	Larix decidua *	129:	Pinus nigra *
117:	Larix kaempferi (L. leptolepis)	130:	Pinus pinaster *
118:	Picea abies (P. excelsa) *	131:	Pinus pinea *
119:	Picea omorika	132:	Pinus radiata (P. insignis) *
120:	Picea sitchensis *	133:	Pinus strobus
121:	Pinus brutia *	134:	Pinus sylvestris *
122:	Pinus canariensis	135:	Pinus uncinata *
123:	Pinus cembra	136:	Pseudotsuga menziesii *
124:	Pinus contorta *	137:	Taxus baccata
125:	Pinus halepensis *	138:	Thuja sp.
126:	Pinus heldreichii	139:	Tsuga sp.
127:	Pinus leucodermis	199:	Drugi iglavci
128:	Pinus mugo (P. montana)		

Informacije v zvezi z raziskavo stanja krošenj in meritev prirastka

(17) Osutost

Za vsako vzorčno drevo je številka, ki prikazuje osutost, izražena kot odstotek (v stopnjah po 5 %) v primerjavi s polno olistanim drevesom. Navede se odstotek in ne številka kode.

- 0 = 0 %
- 5 = 1–5 %
- 10 = 6–10 %
- 15 = 11–15 %
- itd.

(18) Kode porumenelosti

- 0: Ni porumenelosti (0–10 %)
- 1: Rahla porumenelost (11–25 %)
- 2: Zmerna porumenelost (26–60 %)
- 3: Močna porumenelost (>60 %)
- 4: Odmrlo

(19) Prepoznavanje vrste poškodbe

Kjer je mogoče, je treba dodati nadaljnjo oznako tipa poškodbe, npr. za žuželke: vrsta ali skupina (npr. „podlubnik“).

(20) Izpostavljenost

- 1: Ni posebne izpostavljenosti (ploskev leži znotraj večje gozdne površine, kjer je relief neizrazit ali le rahlo razgiban)
- 2: Omejena izpostavljenost (ploskve blizu gozdnega roba, na pobočjih itd.)
- 3: Močno izpostavljene ploskve (gorski vrhovi itd.)

(21) Odstranitve in umrljivost

Koda 0: drevo je živo in na njem je mogoče opravljati meritve (novo, upoštevajte, da to ni enako kot manjkajoča vrednost)

- 01 drevo je živo, v tem in prejšnjem popisu (prej neizpolnjeno)
- 02 novo živo drevo
- 03 živo drevo (prisotno, vendar neocenjeno v prejšnjem popisu)

Koda 1:- drevo odstranjeno, izginulo

- 11 načrtovan posek (kot v CC)
- 12 posek zaradi biotičnih razlogov (kot v CC)
- 13 posek zaradi abiotičnih razlogov (kot v CC)
- 14 posekano, razlog neznan
- 18 razlog za izginotje neznan (kot v CC)

Koda 2:- drevo je še živo in stoji, vendar na njem niso opravljene meritve krošnje oz. meritve višine ne smejo biti upoštene pri izračunih sestoja ali rasti

- 21 nagnjeno ali viseče drevo (kot v CC)
- 22 se ne uporablja, namesto tega uporabi 24 ali 25
- 23 se ne uporablja
- 24 zlomljen(-i) vrh(-ovi) drevesa (poganjki)
- 25 drevo ni v vzorcu za rast v višino
- 29 drugi vzroki, navedi

Koda 3:- Stoječe mrtvo (visoko vsaj 1,3 m)

- 31 drevo z nepoškodovano krošnjo, biotičen razlog (kot v CC)
- 32 drevo z nepoškodovano krošnjo, abiotičen razlog (kot v CC)
- 33 zlomljena krošnja
- 34 zlomljeno deblo, pod začetkom krošnje in nad 1,3 m
- 38 drevo z nepoškodovano krošnjo, neznan vzrok za odmrtnje (kot v CC)

Koda 4:- padlo živo ali odmrlo (višina pod 1,3 m oz. drevesno deblo ali krošnja se dotika tal na enem koncu)

- 41 abiotični razlogi (kot v CC)
- 42 biotični razlogi (kot v CC)
- 48 neznan vzrok (kot v CC)

Opombe:

- razred 22 se uporablja samo v tistih državah, v katerih se drevesa, ki imajo poškodovane več kakor 50 % krošnje, ne evidentirajo,
- razred 23 se uporablja samo v tistih državah, v katerih je vzorčenje omejeno samo na razred 1, 2 in 3 po Kraftu.

(22) *Cenotski status*

- 1: nadvladajoča drevesa (skupaj s prosto stoječimi drevesi), katerih zgornji del krošnje sega nad streho sestoja,
- 2: vladajoča drevesa, katerih krošnje tvorijo streho sestoja,
- 3: sovladajoča drevesa, ki segajo v streho sestoja in prejemajo nekaj svetlobe od zgoraj, vendar so nižja od 1 ali 2,
- 4: obvladana drevesa s krošnjami pod streho sestoja, ki od zgoraj ne prejemajo nobene svetlobe,

(23) *Zasenčenost krošnje*

- 1: krošnja je znatno zasenčena ali fizično ovirana na eni strani
- 2: krošnja je znatno zasenčena ali fizično ovirana na dveh straneh
- 3: krošnja je znatno zasenčena ali fizično ovirana na treh straneh
- 4: krošnja je znatno zasenčena ali fizično ovirana na štirih straneh
- 5: krošnja na odprtem ali brez znakov zasenčenosti
- 6: obvladana drevesa

(24) Vidnost

- 1: vidna je cela krošnja
- 2: krošnja je vidna le delno
- 3: krošnja je vidna le s svetlobo v ozadju (v obrisu)
- 4: krošnja ni vidna

(25) Prsni premer (DBH)

Premer na prsni višini (1,30 m) skupaj z lubjem, v 0,1 cm.

Če se za merjenje uporablja obodni trak, bo potrebna ena vrednost. Če se uporabijo premerke, se ugotovita in zapišeta največji in najmanjši premer (z lubjem) (premer 1 in premer 2).

(26) Lubje

Debelina lubja na višini 1,30 m, izražena v centimetrih, na eno decimalno natančno.

(27) Višina drevesa

Višina drevesa, izražena v metrih, zaokrožena na 0,1 m.

(28) Lesna masa drevesa

Lesna masa drevesa se lahko oceni na podlagi izmerjenega(-ih) premera(-ov) in višine tako, da se uporabi krajevno znano oblikovno število, ali tako, da se uporabijo veljavne volumenske tablice. Lesna masa drevesa se izraža v kubičnih metrih (m^3), na tri decimalke natančno.

(29) Višina do krošnje

Višina do krošnje, zaokrožena na 0,1 m, se določi do najnižje žive veje, ne da bi se upoštevali vodni poganjki.

(30) Dolžina krošnje

Dolžina krošnje, zaokrožena na 0,1 m, se določi od vrha debla do najnižje žive veje, ne da bi se upoštevali vodni poganjki.

(31) Širina krošnje

Povprečna širina krošnje se določi s povprečjem vsaj štirih polmerov krošnje, pomnoženo z dve in zaokroženo na 0,1 m.

(32) Premer brez lubja

Dejanski premer brez lubja se izračuna kot premer z lubjem, od katerega se odšteje širina lubja na dveh straneh. Premer brez lubja izpred petih let se izračuna tako, da se od dejanskega premera brez lubja odšteje drevesni prirastek zadnjih petih let na obeh straneh. Premer brez lubja se izrazi v 0,1 centimetra.

(33) Temeljnica na ploskvi

Dejanska temeljnica na ploskvi se izračuna kot vsota temeljnic vseh dreves na ploskvi. Za pet let nazaj se temeljnica na ploskvi izračuna na podlagi premerov brez lubja pred petimi leti, ocenjenih za vsa drevesa na ploskvi. Temeljnica na ploskvi se izrazi v $0,1 m^2$.

(34) Lesna zaloga na ploskvi

Dejanska lesna zaloga na ploskvi se izračuna kot vsota lesne mase vseh dreves na ploskvi. Za pet let nazaj se lesna zaloga na ploskvi izračuna na podlagi premerov brez lubja pred petimi leti, ocenjenih za vsa drevesa na ploskvi. Lesna zaloga na ploskvi se izrazi v $0,1 m^3$.

(35) *Redčenje*

Če se je gozd redčil v petletnem obdobju med letoma, ko so se določali premer, temeljnica in lesna zaloga na ploskvi, se to označi (da = 1, ne = 0). V dodatnem delu se redčenje opiše čim bolj podrobno (skupaj z načinom redčenja, natančnim letom redčenja, intenzivnostjo redčenja, izraženo s številom dreves, temeljnico/ha, redčeno lesno maso/ha).

Informacije v zvezi z meritvami foliarne sestave in oceno gozdnega opada(36) *Koda vzorca*

Kodo vzorca za foliarni popis sestavljajo koda drevesne vrste (glej točko 15), ki ji (po piki) sledi koda listov/iglic tekočega leta (= 0) ali v primeru iglic prejšnjega leta (tekoče leto + 1 iglice) uporabi kodo (1), npr. koda vzorca iglic prejšnjega leta *Picea abies* (118) je: 118.1

(37) *Številke dreves v vzorcu*

Ker morajo biti pri nekaterih vzorčenjih (listje, prirastek) uporabljena drevesa zunaj redne ploskve (ali podploskve), je treba uporabiti posebne številke. Številke teh dreves se bodo začele s črko (F = listje, R = analiza drevesnih branik z izvirki prirastka, D = analiza debelnih kolotov), ki ji sledi zaporedna številka (npr. F001). Številke je treba sporočiti.

(38) *Masa 100 listov ali 1 000 iglic*

Masa se določi za 100 listov ali 1 000 iglic (posušeni v sušilniku) v gramih.

Informacije v zvezi s spremljanjem usedlin in meteorologije(39) *Koda vzorčevalnika*

Za vzorčevalnike za usedline se uporabijo naslednje kode:

- 1: prepuščene padavine
- 2: skupne usedline
- 3: mokre usedline
- 4: tok vode po deblu
- 5: megla
- 6: slana (žled)
- 7: koncentracija zraka
- 9: drugo

Podrobnosti o uporabljeni opremi se navedejo v prilogi k dokumentu z osnovnimi informacijami.

(40) *Količina vzorca*

Skupna količina zbranih vzorcev se navede glede na prispevno(-a) območje(-a) zbiralnika(-ov) in se zapiše v milimetrih.

(41) *Prvi in zadnji datum obdobja spremljanja*

Prvi in zadnji datumi vsakega obdobja spremljanja se navedejo na obrazcih, z uporabo enakih oblik kot za datum opazovanja, ocenjevanja in analize.

Obdobje spremljanja je sestavljeno iz enega ali več merilnih obdobj. Merilna obdobja znotraj enega obdobja spremljanja morajo biti enako dolga. Najmanjša dolžina merilnega obdobja je en teden, največja en mesec.

Če je med letom treba uporabiti različna merilna obdobja (npr. tedenska poleti in mesečna pozimi), se določita dve ločeni obdobji spremljanja in rezultati se sporočijo ločeno na obrazcih.

(42) *Število merilnih obdobj*

Število merilnih obdobj se navede v obrazcih.

(43) *Merilno obdobje*

Navede se številka merilnega obdobja, v katerem je bil zbran vzorec. Vsako leto (1. januarja ali blizu tega datuma) se začne nov niz merilnih obdobj. Ko se pred analizo združijo vzorci iz več merilnih obdobj, se v prilogi k dokumentu z osnovnimi informacijami navedejo natančne podrobnosti o mešanici. Številka prvega merilnega obdobja se uporabi za obdobje analize (npr. ko se vzorci iz obdobja 9, 10, 11 in 12 združijo v en vzorec za analizo, dobi ta vzorec številko obdobja 9).

Parametri, ki se ocenjujejo v kodi ploskve/merilne naprave

Vsem merilnim napravam, ki se namestijo na ploskvi ali v njeni bližini, se dodeli koda opazovalne ploskve/merilne naprave. To kodo sestavljata številka ploskve (največ štirimestno število) in zaporedna številka vsake merilne naprave (do 99). Če se merilne naprave nadomestijo ali dodajo, se uporabijo nove kode (npr. peta merilna naprava na ploskvi 1234 dobi kodo 1234.05).

(44) *Lokacija*

Navede se lokacija merilne naprave:

- S: merilna naprava je nameščena na lokaciji, tj. na ploskvi (v zaščitnem pasu). Nameščena je lahko pod krošnjami, nad njimi ali pa v gozdnih tleh
- F: merilna naprava je nameščena na (bližnji) vrzeli v gozdu
- W: merilna naprava je nameščena na vremenski postaji (večinoma zunaj gozdne površine)
- O: merilna naprava je nameščena drugje

(45) *Spremenljivka*

Navedba spremenljivke, ki se meri z merilno napravo

- AT = temperatura zraka
- PR = padavine
- RH = relativna vlažnost
- WS = hitrost vetra
- WD = smer vetra
- SR = sončno sevanje
- UR = sevanje UVb
- TF = prepuščene padavine
- SF = tok vode po deblu
- ST = temperatura tal
- MP = matrični potencial v tleh
- WC = vsebnost vode v tleh
- XX = uporabijo se lahko druge kode za dodatne parametre, vendar naj bi se opredelile v PSP.

Informacije o merilni napravi

(46) *Vertikalni položaj*

Vertikalni položaj (višina ali globina) merilne naprave se navede v metrih z znakom plus (= višina nad tlemi) ali minus (globina pod tlemi); uporabi se oblika plus/minus in dvomestno število z eno decimalko (+/- 99,9).

(47) *Koda merilne naprave*

Za vzorčevalnike in način zapisovanja podatkov se uporabijo naslednje kode:

- 10: ročno odčitavanje in zapisovanje na papir
- 20: mehanski zapis (ročno odčitavanje in zapisovanje na papir)
- 30: neposreden zapis na papir
- 40: digitalni zapis (če je vzorčevalnik samostojen)
- 50: digitalni zapis (integrirani zapisovalnik podatkov)

Podrobnosti o opremi se navedejo v poročilu, ki spremlja podatke (PSP).

(48) *Interval skeniranja (samo avtomatske merilne naprave)*

Interval med dvema zaporednima ocenama se navede v sekundah.

(49) *Interval shranjevanja (samo avtomatske merilne naprave)*

Interval med dvema zaporednima shranjevanjema podatkov se navede v minutah.

(50) *Padavine in prepuščene padavine*

Pri padavinah se navede njihova dnevna količina; uporabi se oblika največ štirimestnega števila z eno decimalko (9999,9).

(51) *Temperatura (zrak in tla)*

Temperatura se navede v °C; uporabi se oblika plus/minus in dvomestno število z eno decimalko (+/- 99,9). Predložiti je treba dnevno povprečje in dnevni minimum ter maksimum.

(52) *Relativna vlažnost*

Pri relativni vlažnosti se navedejo dnevno povprečje in minimalna ter maksimalna vrednost, doseženi v dnevu; uporabi se oblika trimestnega števila z eno decimalko (999,9).

(53) *Hitrost vetra*

Pri hitrosti vetra se navedeta dnevno povprečje in maksimalna vrednost, dosežena v dnevu; uporabi se oblika dvomestnega števila z eno decimalko (99,9).

(54) *Smer vetra*

Pri smeri vetra se navede prevladujoča smer v dnevu. Vetrovnica se bo razdelila na osem odsekov po 45°, z začetkom pri 22,5° (SV (= 45°), V (= 90°), JV (= 135°) ... S (= 0°). Pri najpogostejši smeri vetra se sporoči njegova srednja vrednost.

(55) *Sončno sevanje in sevanje UVb*

Pri sončnem sevanju in sevanju UVb se navede njuna povprečna vrednost v dnevu; uporabi se oblika do največ štirimestnega števila z eno decimalko (9999,9).

(56) *Tok vode po deblu*

Tok vode po deblu se preračuna v mm padavin in navede se njegova dnevna količina; uporabi se oblika največ štirimestnega števila z eno decimalko (9999,9).

(57) *Matrični potencial v tleh*

Matrični potencial v tleh se navede v hPa kot dnevno povprečje in njegova minimalna ter maksimalna vrednost, doseženi v dnevu; uporabi se oblika največ štirimestnega števila z eno decimalko (9999,9).

(58) *Vsebnost vode v tleh*

Vsebnost vode v tleh se navede v vol. % kot dnevno povprečje in minimalna ter maksimalna vrednost, doseženi v dnevu; uporabi se oblika največ dvomestnega števila z eno decimalko (99,9).

(59) *Popolnost*

Popolnost je kazalec obsega postopkov skeniranja in shranjevanja, ki se navede v odstotkih; uporabi se oblika največ tromestnega števila (100 % = popolno).

Informacije v zvezi s spremljanjem talne raztopine(60) *Številka vzorčevalnika*

Vzorčevalniki na ploskvi se trajno oštevilčijo (1–99).

(61) *Koda vzorčevalnika*

Za vzorčevalnike za vzorčenje talne raztopine se uporabijo naslednje kode:

- 1: Lizimeter s podtlakom
- 2: Lizimeter brez podtlaka
- 3: Centrifugiranje
- 4: Ekstrakcija z nasičenjem

(62) *Globina vzorčenja*

Globina vzorčenja se določi v metrih pod površino tal (npr. – 0,40).

Informacije v zvezi z ocenjevanjem pritalne vegetacije(63) *Številka ploskve/popisa*

Številka popisa se dodeli vsakič (vsak dan) ali v vseh okoliščinah (znotraj ograje ali zunaj nje), ko se na posamezni ploskvi popiše pritalna vegetacija. Z združenjem številke ploskve in številke popisa se ustvari edinstvena številka ploskve/popisa.

(64) *Ograja*

Ker je vegetacija znotraj ograje in zunaj nje lahko zelo različna, je bilo odločeno, da se pritalna vegetacija načelno vedno popiše zunaj ograje. Če se popis izvede znotraj ograje, se o tem poroča kot o posebnem popisu in se navede koda za ograjo:

- 1 = Da, popis znotraj ograje;
- 2 = Ne, popis je bil opravljen zunaj ograjene površine.

(65) *Celotna vzorčena površina*

Celotna vzorčena površina se navede v m², z največ štirimestno številko. V poročilu, ki spremlja podatke (ali vprašalniku PSP), se navedejo natančne podrobnosti o številu ponovitev, lokaciji/ekspoziciji ploskev s pritalno vegetacijo in njihovi velikosti.

(66) *Višina in pokrovnost plasti*

Povprečna višina in ocenjena pokrovnost celotne plasti pritalne vegetacije, grmovne plasti, zeliščne plasti in mahovne plasti se predložijo:

	Višina (v m)	Pokrovnost (v %)
Skupna plast pritalne vegetacije		(*)
Grmovna plast	(*)	(*)
Zeliščna plast	(*)	(*)
Mahovna plast		(*)

(*) = je treba predložiti.

Povprečna višina plasti se navede v metrih z enomestnim številom z dvema decimalkama (9,99). Ocenjena pokrovnost se navede v % celotne vzorčene površine.

(67) *Plasti*

Določijo se naslednje plasti:

- 1 = drevesna plast (samo lesnata, vključno s plezalkami) > višina 5 m.
- 2 = grmovna plast (samo lesnata, vključno s plezalkami) > višina 0,5 m.
- 3 = zeliščna plast (vse nelesnate in lesnate < višina 0,5 m).
- 4 = mahovna plast (mahovi, ki rastejo na tleh, in lišaji).

Semenke in drevesni poganjki pod 0,5 m so del zeliščne plasti.

(68) *Koda vrste*

Uporabiti je treba kodo vrste, ki jo sestavljajo tri skupine številčnih kod za družino, rod in vrsto, ločene s pikami (.). Večino kod sestavljajo trimestna števila.

(69) *Pokrovnost rastlinskih vrst*

Države lahko same ocenijo številčnost/pokrovnost rastlinskih vrst. Pokrovnost se navede v %; uporabi se tromestno število z dvema decimalkama (999,99). V PSP se opišejo vse metode ocenjevanja in pretvorba v %.

Informacije v zvezi s poškodbami zaradi ozona(70) *Štetje in opredelitve za odstotke simptomatičnih listov na veji s približno 30 listi*

- 0 Ni poškodb, noben izmed listov ni poškodovan.
- 1 1 % – 5 % listov kaže ozonske simptome.
- 2 6 % – 50 % listov kaže ozonske simptome.
- 3 51 % – 100 % listov kaže ozonske simptome.

(71) *Štetje in opredelitve rezultatov za vidne poškodbe zaradi ozona, kot so izražene na upoštevni letih iglic za zbrane vejice iglavcev*

- 0 Ni poškodb.
- 1 1–5 % površine je prizadete.
- 2 6–50 % površine je prizadete.
- 3 51–100 % površine je prizadete.

(72) *Koda in opredelitve za razvrščanje stanja vlažnosti tal znotraj LVIS in podploskev*

- 1 Mokra ali vlažna (obrežna območja in mokre ali vlažne površine ob potoku, travniku ali na dnu doline)
- 2 Razmeroma suho (pašnik ali travnik, pobočja, obrnjena na sever ali vzhod)
- 3 Zelo suho (izpostavljeni skalnati grebeni)

Informacije v zvezi s fenološkimi opažanji(73) *Kode dogodkov za opazovane učinke in fenološke pojave*

- 1 Pojav iglic ali razvoj listov
- 2 Kresni poganjki/drugo odganjanje
- 3 Cvetenje
- 4 Barvne spremembe
- 5 Odpad listov/iglic
- 6 Pomembni znaki poškodb listov ali iglic (npr. pojedeni listi ali goli deli krošenj)
- 7 Druge poškodbe (zlom, izruta drevesa)

(74) *Nastop dogodkov in pojavov*

- 0 = 0 %
- 1 = > 0–33 %
- 2 = > 33–66 %
- 3 = > 66–< 100 %
- 4 = 100 %

V primeru, da so opaženi pomembni znaki poškodb listov ali krošenj (dogodek kode 6) oz. drugih poškodb (dogodek kode 7), je treba opraviti dodatno oceno v skladu s posebnim priročnikom o stanju krošenj in njegovimi smernicami za ocenjevanje vzroka poškodbe.

(75) *Opazovani del krošnje*

- 1 = vrh krošnje
- 1 = sredina krošnje
- 1 = vrh in sredina krošnje

(76) *Faze cvetenja*

Število moških cvetov, ki je v opisani fazi ali je že mimo te stopnje, je treba zabeležiti z uporabo naslednje razvrstitve:

- 0 = faza ni prisotna
- 1 = faza je prisotna (npr. tri moška (ki imajo samo prašnike) socvetja ali več)

(77) *Pojav iglic, razvoj listov, jesensko obarvanje in odpad listov*

Razmerje iglic ali listov vidnega dela krošnje, ki so v opisani fazi ali so že mimo te stopnje, je treba zabeležiti z uporabo naslednje razvrstitve:

- 0 = 0 %
- 1 = > 0–33 %
- 2 = > 33–66 %
- 3 = > 66–< 100 %
- 4 = 100 %

(78) *Osipanje zelenega listja*

Osipanje zelenega listja, ki ga povzroči npr. toča, neurje, žuželke ali suša, je treba zabeležiti z uporabo naslednje razvrstitve (v skladu z „beleženjem biotičnih in abiotičnih (škodljivih) dogodkov“, vendar na ravni posameznega drevesa).

- 0 = 0 %
- 1 = > 0–33 %
- 2 = > 33–66 %
- 3 = > 66–< 100 %
- 4 = 100

(79) *Poškodbe iglic, listov ali cvetov zaradi pozebe*

Poškodbe iglic, listov ali cvetov zaradi pozne pozebe spomladi se zabeležijo z uporabo naslednje razvrstitve:

- 0 = 0 %
- 1 = > 0–33 %
- 2 = > 33–66 %
- 3 = > 66–< 100 %
- 4 = 100

Če so opaženi pomembni znaki poškodb listov ali krošenj (dogodek kode 6) oz. drugih poškodb (dogodek kode 7), je treba opraviti dodatno oceno v skladu s posebnim priročnikom o stanju krošenj in njegovimi smernicami za ocenjevanje vzroka poškodbe.

Informacije v zvezi z dodatnimi informacijami o vzrokih poškodb

(80) Lokacija v krošnji

- 1: Zgornji del krošnje
- 2: Spodnji del krošnje
- 3: Deli/po vejah
- 4: Celotna krošnja

(81) Prizadeti deli drevesa in lokacija v krošnji

Prizadeti del		Opredelev priza- detega dela		Simptom		Podroben opis simptoma		Lokacija v krošnji		
Listi/iglice	1	Letošnje iglice	11	Delno ali v celoti pojedeno/manjka	01	Luknje ali v celoti pojedeno/manjka	31	Zgornji del krošnje	1	
			12					Zareze (priza- deti robovi listov/iglic)	32	Spodnji del krošnje
		13	Iglice vseh sta- rosti		V celoti pojedeno/manjka	33		Deli/po vejah	3	
		14	Listavci (skupaj z zimzelenimi vrstami)		Ogoljeno	34		Celotna krošnja	4	
							Izkopano	35		
							Predčasno odpadanje	36		
					Svetlo zelena do rumena porumenelost	02	V celoti	37		
					Rdeča do rjava porumenelost (skupaj z odmi- ranjem)	03	Pege, lise	38		
					Porjavitev	04	Obrobno	39		
					Druge barve	05	Obročasto	40		
				Medžilno					41	
				Konica, na vrhu					42	
				Delno					43	
							Ob žilah	44		
				Mikrofilija (drobnolistna)	06					
				Druge nenor- malne velikosti	07					

Prizadeti del		Opredelitev prizadetega dela	Simptom		Podroben opis simptoma		Lokacija v krošnji																																
Listi/iglice	Deformacije	08	Valovitost	45	Upognjenost	46	Zvijanje	47																															
									Upognjenost peclja	48	Gubanje	49																											
													Odrgnjenost	50	Ovenelost	51																							
																	Druge deformacije	52	Drugi simptomi	09																			
																					Znaki žuželk	10	Črna pokritost na listih	53															
																									Gnezdo	54	Odrasle, ličinke, nimfe, bube, skupki jajčec	55											
																													Znaki gliv	11	Bela pokritost na listih	56							
																					Sporokarpi gliv	57	Drugi znaki	12															
	Veje/poganjki in popki	2	Letošnji poganjki	21	Pojedeno/manjkajoče	01	Zgornji del krošnje	1																															
									premer < 2 cm (vejice)	22	Zlomljeno	13									Mrtvo/umirajoče	14	Spodnji del krošnje	2															
													premer 2-< 10 cm	23	Zakrnitev	15									Odmiranje	16	Deli	3											
																	premer >= 10 cm	24	Rane (olupljeno lubje, razpoke itd.)	17									Olupljeno lubje	58	Celotna krošnja	4							
Velikost niha																																	25	Razpoke	59				
																																				Vrhnji glavni poganjek	26	Druge rane	60
Tok sluzi (listavci)	19	Razkroj/trohnenje	20																																				

Prizadeti del		Opredelitev prizadetega dela		Simptom		Podroben opis simptoma		Lokacija v krošnji	
Veje/poganjki in popki				Deformacije	08	Ovenelost	51		
						Upognjenost, upadlost, ukrivljenost	61		
						Snet	62		
						Tumorji	63		
						Metličavost	64		
						Druge deformacije	52		
				Drugi simptomi	09				
Znaki žuželk	10			Izvrtane luknje, izvrtan prah	65				
				Gnezdo	54				
				Bele pike ali prekritost	66				
				Odrasle, ličinke, nimfe, bube, skupki jajčec	55				
Znaki gliv	11	Sporokarpi gliv	57						
Drugi znaki	12								
Deblo/kolobar	3	Deblo krošnje	31	Rane (olupljeno lubje, razpoke itd.)	17	Olupljeno lubje	58		
						Steblo	32	Razpoke (mrazne razpoke ...)	59
								Korenine (izpostavljene) in kolobar	33
	Celo deblo	34		Izliv smole (iglavci)	18				
				Tok sluzi (listavci)	19				
				Razkroj/trohnenje	20				
				Deformacije	08	Snet	62		
	Tumorji	63							
	Vzdolžne brazde (narebrčenost zaradi mraza...)								
	Druge deformacije	52							

Prizadeti del	Opredelitev prizadetega dela	Simptom	Podroben opis simptoma	Lokacija v krošnji		
Deblo/kolobar		Nagnjeno	21			
		Padlo (s koreninami)	22			
		Zlomljeno	13			
		Odmiranje	16			
		Drugi simptomi	09			
		Znaki žuželk	10		Izvtane luknje, izvtani prah	65
					Bele pike ali prekritost	66
		Odrasle, ličinke, nimfe, bube, skupki jajčec	55			
		Znaki gliv	11	Sporokarpi gliv	57	
				Rumeni do oranžni mehurčki	67	
Mrtvo drevo	4					
Na nobenem delu drevesa ni simptomov	0					
Brez ocene	9					

(82) Glavne kategorije povzročiteljev/dejavnikov

Skupine povzročiteljev	Koda
Divjad in paša	100
Žuželke	200
Glive	300
Abiotični povzročitelji	400
Neposredno delovanje človeka	500
Požar	600
Onesnaževala ozračja	700
Drugi dejavniki	800
(Raziskani, vendar neznani)	999

(83) Skupina povzročiteljev

Divjad in paša	100
Žuželke	200
Glive	300
Abiotični povzročitelji	400
Neposredno delovanje človeka	500
Požar	600
Onesnaževala zraka	700
Drugo	800
(Raziskano, vendar) neznano	999

(84) Skupina povzročiteljev – divjad in paša

Razred	Koda	Vrsta	Koda
Jeleni	110	Srna	111
		Navadni jelen	112
		Severni jelen	113
		Evropski los (<i>Alces alces</i>)	114
		Drugi jeleni	119
Svinje	120	Divji prašič	121
		Druge svinje	129
Glodalci	130	Kunec	131
		Zajec	132
		Veverica itd.	133
		Voluhar	134
		Bober	135
		Drugi glodalci	139
Ptiči	140	Gozdne kure	141
		Vrani	142
		Žolne	143
		Ščinkavci	144
		Drugi ptiči	149
Domače živali	150	Govedo	151
		Koze	152
		Ovce	153
		Druge domače živali	159
Drugi vretenčarji	190	Medved	191
		Drugi vretenčarji	199

(85) Skupina povzročiteljev – žuželke

Razred	Koda
Listojedi	210
Žuželke, ki vrtajo v deblo, veje in vejice (vključno s poganjki)	220
Žuželke, ki dolbejo popke	230
Žuželke, ki dolbejo plodove	240
Sesajoče žuželke	250
Vrtajoče žuželke	260
Žuželke, ki ustvarjajo šiške	270
Druge žuželke	290

(86) Skupina povzročiteljev – glive

Razred	Koda
Glive, ki povzročajo odpadanje iglic in rjavenje iglic	301
Rja stebela in poganjkov	302
Glive, ki povzročajo odmiranje in tvorbe	309
Ožigi	303
Gniloživke	304
Druge glive	390

(87) Skupina povzročiteljev – abiotični

Razred	Koda	Vrsta	Koda	Poseben dejavnik	Koda				
Kemijski dejavniki	410	Prehranjevalne motnje – prehranjevalni primanjkljaji	411	Primanjkljaj Cu	41101				
				Primanjkljaj Fe	41102				
				Primanjkljaj Mg	41103				
				Primanjkljaj Mn	41104				
				Primanjkljaj K	41105				
				Primanjkljaj N	41106				
				Primanjkljaj B	41107				
				Strupenost Mn	41108				
				Drugo	41109				
						Morska sol + površinsko aktivne snovi	412		
Fizični dejavniki	420	Plaz	421						
				Suša	422				
				Poplava/visoka voda	423				
				Pozeba	424	Zimska pozeba	42401		
						Pozna pozeba	42402		
						Toča	425		
						Vročina/Sončne opeklne	426		
						Strela	427		
						Blato/udor	429		
						Sneg/led	430		
		Veter/tornado	431						
		Zimske poškodbe – zimska izsušenost	432						
		Plitva/osiromašena zemlja	433						
Drugi abiotični dejavniki	490								

(88) Skupina povzročiteljev – neposredno delovanje človeka

Razred	Koda	Vrsta	Koda
Zakopani predmeti	510		
Nepravilna tehnika sajenja	520		
Sprememba namembnosti zemlje	530		
Gozdarske dejavnosti ali izkoriščanje gozda	540	Poseki	541
		Obrezovanje	542
		Nabiranje smole	543
		Obrezovanje plute	544
		Gozdarske dejavnosti na bližnjih drevesih in druge gozdarske dejavnosti	545
Mehanske poškodbe/poškodbe z vozili	550		
Gradnja cest	560		
Zbijanje zemlje	570		
Nepravilna uporaba kemikalij	580	Pesticidi	546
		Sol za odtajanje	547
Drugo neposredno delovanje človeka	590		

(89) Skupina povzročiteljev – onesnaževala zraka

Razred	Koda
SO ₂	701
H ₂ S	702
O ₃	703
PAN	704
F	705
HF	706
Drugo	790

(90) Skupina povzročiteljev – drugo

Razred	Koda	Vrsta/tip	Koda
Zajedavske rastline/epifitske rastline/plezalke	810	Viscum album	81001
		Arceuthobium oxycedri	81002
		Hedera helix	81003
		Lonicera sp	81004
Bakterije	820	Bacillus vuilemini	82001
		Brenneria quercinea	82002
Virusi	830		
Trihine	840	Bursaphelenchus xylophilus	84001
Konkurenca	850	Pomanjkanje svetlobe	85001
		Fizične interakcije	85002
		Konkurenca v splošnem (gostota)	85003
		Drugo	85004
Somatske mutacije	860		
Drugo (znani vzroki, vendar niso vključeni v seznam)	890		

(91) Obseg

Obseg poškodb nakazuje delež (%) prizadetega dela drevesa zaradi dejanj povzročitelja ali vzročnega dejavnika, npr. % prizadetih vej.

Obseg **simptomov, ki odražajo osutost** (npr. poškodbe listov zaradi listojedov), nakazuje % **površine listov**, ki je uničena zaradi zadevnega povzročitelja/dejavnika. To pomeni, da mora obseg upoštevati ne samo % prizadetih listov, ampak tudi „intenzivnost“ poškodb na ravni listov: fiziološko je razlika za drevo, če ima 30 % listov samo majhne luknje ali če je 30 % listov popolnoma pojedenih.

Prizadeta površina listov se izrazi kot odstotek dejanskega listnega aparata v času opazovanja.

(92) Razredi obsega poškodb

Razred	Koda
0 %	0
1-10 %	1
11-20 %	2
21-40 %	3
41-60 %	4
61-80 %	5
81-99 %	6

(93) Poimenovanje vzrokov

Uporablja se nomenklatura MPS Gozdov.

PRILOGA II

PRIROČNIK za uskladitev s členom 10 Uredbe (ES) št. 2152/2003

ZBIRKA OSNOVNIH PODATKOV O GOZDNIH POŽARIH – TEHNIČNE SPECIFIKACIJE

V zvezi z zbiranjem osnovnih podatkov, ki se zabeležijo in sporočijo za vsak gozdni požar, kot je navedeno v členu 9, se uporabljajo naslednje tehnične specifikacije.

Podatki se predložijo v datotekah oblike ASCII, ločenih z vejico (tj. CSV – vrednosti, ločene z vejico). Vsak požar bo predstavljal en zapis datoteke. V vsak zapis o požaru je treba vključiti naslednje informacije:

(a) Datum in krajevni čas prvega alarma

Sestavljajo ju:

- a1. Datum prvega alarma: krajevni datum (dan, mesec, leto), ko so bile uradne službe za varstvo pred gozdnimi požari obveščene o izbruhu požara.

Predpisana oblika datuma je [LLLLMMDD], primer: 20030702 (2. julij 2003).

- a2. Čas prvega alarma: krajevni čas (ura, minuta), ko so bile uradne službe za varstvo pred gozdnimi požari obveščene o izbruhu požara.

Predpisana oblika časa je [UUMM], pri tem je UU od 00 do 23. Primer: 0915, 1446, 0035.

Datum in čas prvega alarma sta povezana z dogodkom, ki sproži vire za gašenje požara. Torej ne gre nujno za čas, ko je požar ali morebitni požar fizično sporočen uradu za gozdne požare, ampak bolj splošno za čas, ko je član organizacije za varstvo pred gozdnimi požari prvič obveščen o morebitnem požaru ali ko ga prvič neposredno zazna.

Ko se preveri potrditev alarma pred aktiviranjem ekipe za gašenje požara, se zabeleži čisto prvi alarm.

(b) Datum in krajevni čas prvega posredovanja

Sestavljajo ju:

- b1. Datum prvega posredovanja: krajevni datum (dan, mesec, leto), ko so prve enote za gašenje požara prispele na prizorišče gozdnega požara.

Predpisana oblika datuma je [LLLLMMDD], primer: 20030702 (2. julij 2003).

- b2. Čas prvega posredovanja: krajevni čas (ura, minuta), ko so prve enote za gašenje požara prispele na prizorišče gozdnega požara.

Predpisana oblika časa je [UUMM], pri tem je UU od 00 do 23. Primer: 0915, 1446, 0035.

Datum in čas prvega posredovanja se ujemata s časom, ko prve ekipe za gašenje požara prispejo na požarno fronto, tj. trenutek, ko se začne prvi napad.

(c) Datum in krajevni čas pogasitve

Sestavljajo ju:

- c1. Datum pogasitve požara: krajevni datum (dan, mesec, leto), ko je bil požar popolnoma pogašen, tj. ko so zadnje enote za gašenje požara zapustile prizorišče gozdnega požara.

Predpisana oblika datuma je [LLLLMMDD], primer: 20030702 (2. julij 2003).

- c2. Čas pogasitve požara: krajevni čas (ura, minuta), ko je bil požar popolnoma pogašen, tj. ko so zadnje enote za gašenje požara zapustile prizorišče gozdnega požara.

Predpisana oblika časa je [UUMM], pri tem je UU od 00 do 23. Primer: 0915, 1 446, 0035.

Datum in ura pogasitve požara se ujema s časom, ko je bila prva požarna fronta popolnoma pogašena. Torej vključuje zaključne dejavnosti in ne vključuje časa, da se ekipe vrnejo na sedež.

Opomba: Začetek novega dne je polnoč (čas: 00:00). Če je prvi alarm na primer ob 23:30 in prvo posredovanje ob 00:30, morajo biti ti dogodki zabeleženi v različnih dneh (d in $d + 1$).

(d) **Lokacija izbruha na občinski ravni**

Ime in koda občine ⁽¹⁾, kjer je bil prijavljen izbruh požara. Ravna se po nomenklaturi države članice, skupaj s podatki o požaru je treba v ločeni datoteki predložiti popoln seznam imen občin in kod v uporabi v državi članici in sprejetih v zbirki osnovnih podatkov o gozdnih požarih.

Prav tako je treba zabeležiti kodo višje hierarhične teritorialne enote, v katero sodi občina. Takšna teritorialna enota se ujema z ravno 3 nomenklature statističnih teritorialnih enot (NUTS), kot je določeno v Uredbi (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾. Zabeležena koda NUTS3 je v skladu s petmestno kodo iz Priloge I k isti uredbi.

Nove države članice, za katere v Uredbi (ES) št. 1059/2003 ne obstaja seznam kod, se ravna po standardni „Nomenklaturi statističnih teritorialnih enot (NUTS)“, ki jo je uvedel Statistični urad Evropskih skupnosti. Sporocene kode bodo najnovejše kode NUTS3, kot jih vodi informacijski sistem GISCO.

(e) **Skupna površina, poškodovana v požaru**

Skupna površina, poškodovana v požaru, se ujema z ocenjeno končno velikostjo požara, tj. z razširjenostjo končne površine, požgane v požaru (ne glede na stopnjo poškodovanosti).

Razširjenost se meri v delih hektarja z natančnostjo na dve decimalki brez uporabe vejice kot ločnice (npr. v hektarjih *100). Primeri:

požgana površina = 12,05 hektarja, zabeleži se kot 1205; požgana površina = 3,2 hektarja, zabeleži se kot 320.

V primeru nepožgane površine znotraj požganega območja („nepožgani otoki“) se njihova površina ne upošteva pri oceni velikosti požara.

(f) **Razčlenitev površine, poškodovane v požaru, na gozdno in druge gozdnate površine ter negozdne površine**

Skupna požgana površina mora biti razdeljena na:

f(1): gozdno in druge gozdnate površine

f(2): negozdne površine

„Gozd“ in „druge gozdnate površine“ so opredeljene v skladu s členom 3 uredbe Forest Focus. „Negozdne površine“ se ujemajo z „drugim ozemljem“, opredeljenim v členu 3 iste uredbe. Če pa požar požge tudi kmetijsko ali naseljeno območje, se ta površina ne vključi v skupno požgano površino.

Razširjenost se meri v delih hektarja na dve decimalki brez uporabe vejice kot ločnice (npr. v hektarjih *100).

⁽¹⁾ Za Belgijo „Gemeenten/Communes“, za Dansko „Kommuner“, za Nemčijo „Gemeinden“, za Grčijo „Demos/Koinotites/“, za Španijo „Municipios“, za Francijo „Communes“, za Irsko „Counties or County boroughs“, za Italijo „Comuni“, za Luksemburg „Communes“, za Nizozemsko „Gemeenten“, za Avstrijo „Gemeinden“, za Portugalsko „Freguesias“, za Finsko „Kunnat/Kommuner“, za Švedsko „Kommuner“ in za Združeno kraljestvo „Wards“. Za Ciper „Chor“, za Češko „Obec“, za Estonijo „Linn/Vald“, za Madžarsko „Telep“, za Litvo „Savivaldybe“, za Latvijo „Pagasts/Pilseta“, za Poljsko „Gmina“, za Slovenijo „Občina“, za Slovaško „Obce/Ku“.

⁽²⁾ UL L 154, 21.6.2003, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1888/2005 (UL L 309, 25.11.2005, str. 1).

(g) Domnevni vzrok

Domnevni vzrok požara mora biti uvrščen v eno izmed naslednjih štirih kategorij:

1. neznan;
2. naravni vzrok;
3. naključje ali malomarnost, kar pomeni povezavo s človekovo dejavnostjo, vendar brez namena povzročitve požara (npr. nesreče, ki jih povzročijo električni vodi, železnica, delovišča, kres itd.);
4. nameren vzrok ali požig.

Podatek, ki mora biti zabeležen v poročilu o požaru, je številka kategorije (1 do 4), ki je navedena v zgornjem seznamu.

Poročilo o požaru in primer podatkov

Popolno poročilo o požaru bo vsebovalo vse točke (polja) podatkov, povzete v spodnji razpredelnici.

Ime polja	Opis	Ref. (*)	Dolžina (**)	Primer podatka o požaru
FIREID	Identifikator požara DČ			1
DATEAL	Datum prvega alarma	a1	8	20030813
TIMEAL	Čas prvega alarma	a2	4	1435
DATEIN	Datum prvega posredovanja	b1	8	20030813
TIMEIN	Čas prvega posredovanja	b2	4	1520
DATEEX	Datum pogasitve požara	c1	8	20030814
TIMEEX	Čas pogasitve požara	c2	4	0010
NUTS3	Koda NUTS3 (Uredba (ES) št. 1059/2003)	d	5	ITG21
CODECOM	Koda občine (nomenklatura DČ)	d		090047
NAMECOM	Ime občine (nomenklatura DČ)	d		OLBIA
TBA	Skupna požgana površina (Ha*100)	e		2540
FBA	Gozdna požgana površina (Ha*100)	f1		2000
NFBA	Negozдна požgana površina (Ha*100)	f2		540
CAUSE	Domnevni vzrok	g	1	1

(*) Sklicevanje na odstavke te priloge.

(**) Dolžina polja (število znakov) je podana samo za polja z določeno dolžino. Koda občine, glede na to, da je v skladu z nomenklaturou DČ, lahko ima drugačno dolžino glede na državo.

Zapis o požaru v stolpcu „Primer podatka o požaru“ se zabeleži v poslani datoteki CSV, kot sledi:

1, 20030813, 1435, 20030813, 1520, 20030814, 0010, ITG21, 090047, OLBIA, 2540, 2000, 540, 1

Pomembno opozorilo

V poročilu o požaru ne sme ostati nobeno polje neizpolnjeno. Posebna koda mora biti izključno določena za vsak tip podatkov in zabeležena v primeru manjkajočih informacij. Za različne tipe podatkov se torej določijo kode manjkajočih podatkov.

Priporočene so naslednje kode manjkajočih podatkov:

Datum (polja DATEAL, DATEIN, DATEEX):	99999999
Čas (polja TIMEAL, TIMEIN, TIMEEX):	9999
Lokacija (polja NUTS3, CODECOM, NAMECOM):	XX
Površina (polja TBA, FBA, NFBA):	-999
Vzrok (polje CAUSE):	9

Prazna polja (brez podatkov in brez kod manjkajočih podatkov) bodo šteta za napake in ustrezno poročilo o požaru bo obravnavano posebej.

Ocena kakovosti podatkov

Analična ocena kakovosti podatkov se bo izvedla ob prejemu podatkov od držav članic, da bi se zagotovila celovitost in logična doslednost zbirke podatkov.

V prvi fazi bodo pregledana posamezna polja, da se preveri, da so upoštevani razponi podatkov in pravila vrednotenja (glej spodnjo razpredelnico).

Ime polja	Razpon podatkov in pravila vrednotenja za posamezna polja	Kode za manjkajoče podatke
FIREID	Dvojne vrednosti niso dovoljene (ID mora obstajati in biti edinstven znotraj države).	Manjkajoči podatki niso dovoljeni
DATEAL	Datum mora obstajati v letu poročila (npr. leto = leto poročila; razpon meseca: 1..12; razpon dneva: odvisno od meseca).	99999999
TIMEAL	Razponi: ure (0..23); minute (0..59).	9999
DATEIN	Datum mora obstajati v letu poročila (npr. leto = leto poročila; razpon meseca: 1..12; razpon dneva: odvisno od meseca).	99999999
TIMEIN	Razponi: ure (0..23); minute (0..59).	9999
DATEEX	Datum mora obstajati v letu poročila (npr. leto = leto poročila; razpon meseca: 1..12; razpon dneva: odvisno od meseca).	99999999
TIMEEX	Razponi: ure (0..23); minute (0..59).	9999
NUTS3	Koda NUTS3 mora obstajati v Dodatku I k Uredbi (ES) št. 1059/2003 (ali v zbirki podatkov GISCO za nove DČ).	XX
CODECOM	Koda občine se mora ujemati s kodo na seznamu kod občin, ki jih je predložila DČ.	XX
NAMECOM	Ime občine se mora ujemati z imenom na seznamu imen občin, ki jih je predložila DČ.	XX
TBA	Razpon: TBA > 0	-999
FBA	Razpon: FBA ≥ 0	-999
NFBA	Razpon: NFBA ≥ 0	-999
CAUSE	Razpon: CAUSE v (1,2,3,4)	9

V drugi fazi se bo preverjala logična doslednost med polji. V ta namen bodo za prejete podatke uporabljena številna pravila kot v naslednjih neizčrpnih primerih:

1. Upoštevano mora biti časovno sosledje „datum/čas alarma“ -> „datum/čas posredovanja“ -> „datum/čas pogasitve“. Samo v nekaterih primerih je sprejemljivo, da „datum/čas alarma“ = „datum/čas posredovanja“, v primeru, da prvi napad sledi takoj po zaznavi požara (požar, ki ga je zaznala ekipa za gašenje požara), vendar takšne situacije niso pogoste.
2. Preveri se, da „Gozdna požgana površina“ + „Negozdna požgana površina“ = „Skupna požgana površina“.
3. Občina, navedena v CODECOM in NAMECOM, sodi v teritorialno enoto, navedeno v NUTS3.

PRILOGA III

Merila vrednotenja v zvezi s študijami, preskusi

Naslednjih sedem meril, navedenih v spodnji razpredelnici, Komisija uporablja za namene vrednotenja predlogov za študije, preskuse in predstavitevne projekte ter testiranja na podlagi pilotske faze, vključenih v nacionalne programe.

Razpon točk, možnih za vsako izmed vprašanj, ki opredeljujejo sedem meril, in izločilni rezultati za vsako vprašanje so navedeni v spodnji razpredelnici. Če predlog ne doseže najnižjega rezultata za vprašanje, se izloči iz postopka.

Merila	Ocena range	Izločilni rezultat	Ocena points
MERILA za dodelitev			
1. Skladnost projekta	0 do 20	Manj kot 9	
Ali so cilji projekta popolnoma razloženi? Ali se namen projekta ujema z vprašanji spremljanja, ki jih obravnava Uredba (ES) št. 2152/2003? Ali so pričakovani rezultati razloženi? Ali je podana jasna in podrobna razlaga potrebnih dejavnosti?			
2. Načrtovanje	0 do 10	Manj kot 4	
Ali je načrtovanje realno?			
3. Finančna izvedljivost	0 do 10	Manj kot 4	
Ali je proračunska ocena realna?			
4. Trajnost	0 do 20	Manj kot 15	
Ali imajo izpeljane dejavnosti in rezultati trajen učinek, ko se projekt zaključi?			
5. Splošna kakovost predstavitve	0 to 10	/	
Ali je projekt predstavljen na logičen in dobro utemeljen način? Ali je dokumentacija predloga dobro sestavljena, jasna in popolna?			
6. Kakovost predloga	0 do 20	Manj kot 9	
Vrednotenje metodologije in načrta projekta			
7. Interes Skupnosti	0-20	/	
Ali ta projekt zagotavlja neposredno ali posredno zagotovljeno dodano vrednost na ravni Skupnosti?			

PRILOGA IV

OBRAZCI ZA NACIONALNE PROGRAME

Pojasnila

Vrste dejavnosti:

Tip A: Usklajevanje in upravljanje:

Podtip	Ukrep	Obrazec(-ci)
/	Stroški usklajevanja	2a
/	Splošni stroški	2a
/	Potni stroški	2a
/	Upravljanje s podatki in prenos podatkov Komisiji ter stroški razširjanja podatkov	2a
/	Stroški vmesnega pregleda in naknadne ocene	2a

Tip B: Stroški, povezani s spremljanjem gozdnih ekosistemov (člena 4.1(a)/(b) in 5.1 Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Podtip	Ukrepi	Obrazci
B1	Periodični popisi, da se pridobijo reprezentativne informacije o stanju gozdov	2b
B2	Intenzivno in stalno spremljanje	2c
B3	Informacijski sistem za gozdne požare in preventivni ukrepi	2d I + II

Tip C: Študije, preskusi, predstavitveni projekti in pilotske faze (členi 5(2), 6(2) in 7(2) Uredbe (ES) št. 2152/2003)

Podtip:	Ukrep	Obrazci
C1	Študije o prepoznavanju vzrokov in dinamiki gozdnih požarov	3
C2	Študije, preskusi, predstavitveni projekti za nadaljnji razvoj sistema	3
C3	Študije, preskusi, predstavitveni projekti za vzpodbujanje usklajenega zbiranja in posredovanja podatkov, za izboljšanje vrednotenja podatkov kot tudi kakovosti podatkov, vključno s programi kalibracije in testi primerljivosti	3
C4	Testne faze spremljanja	3

Obrazci

Za predstavitev večletnih nacionalnih programov se uporabijo naslednji obrazci:

- kratek opis programa (obrazec 1),
- posebne informacije (obrazca 2–3).

Obrazec za opis programa vsebuje administrativne informacije o pristojnem organu in povzetek informacij o različnih posameznih zahtevkih v programu, skupaj s časovnim razporedom. Obrazec mora imeti žig pristojnega organa in ta ga mora pravilno podpisati in datirati, z imenom podpisnika, navedenim pod podpisom. **Programski list** v zvezi s **povzetkom posameznih zahtevkov** se odda skupaj z **obrazcem za posebne informacije** (ki vsebuje tehnične informacije o posameznih zahtevkih), oba je treba izpolniti za vsak posamezen zahtevek za pomoč.

Za **prilagoditve** nacionalnega programa mora biti popolnoma pregledan **obrazec 1** oddan z informacijami o posebnih ukrepih (**obrazec 3**). Vsi obrazci morajo biti označeni s „**Sprememba nacionalnega programa št. ...**“.

Naslednji obrazci so na voljo samo kot excelove razpredelnice:

Obrazec 1:	PROGRAMSKI LIST Povzetek posameznih zahtevkov
Obrazec 2a:	List za usklajevanje in upravljanje
Obrazec 2b:	List za sistematično mrežo
Obrazec 2c:	List za intenzivno spremljanje
Obrazec 2d I+II:	List za Informacijski sistem za gozdne požare in preventivne ukrepe

List 3: List za dejavnosti C

Dejavnost (C1/C2/C3/C4)		Posamezni zahtevki št.	
-------------------------	--	------------------------	--

Sprememba nacionalnega programa	Št.	(Da/Ne)	
---------------------------------	-----	---------	--

Skupni upravičeni stroški (*)	Zahtevki za pomoč

(*) Stroški morajo biti navedeni v lokalni valuti ali eurih (EUR), kot je določeno v obrazcu 1.

Ime organa:	Ime prosilca:	
Kratek opis dejavnosti:		
<i>(nadaljnje informacije se podajo na posebnem listu, kjer je potrebno)</i>		
Cilji:		
Vzpostavitev:		
Pričakovani rezultati:		
Kontaktna oseba:	Pričakovan datum začetka:	Pričakovan datum zaključka:
Telefon:		
Telefaks:		
E-naslov:		
Druge pripombe:		

PRILOGA V

Letna potrdila o plačilih upravičencem*Uvodne opombe*

Letna potrdila in poročila o napredku se predložijo v dveh izvodih na naslov:

European Commission
 Directorate General Environment
 Unit B.3
 B-1049 Brussels

- Letni izkaz odhodkov (uporabi obrazec v razpredelnici 1)
- Stanje napredka pri delu (uporabi obrazec v razpredelnici 2)

*Razpredelnica 1***Izkaz odhodkov za nacionalni program za**

Nacionalni program 200_–200_

Faza: _ Obdobje od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

(a) Skupna odobrena pomoč	(c) Skupna izplačila upravičencu do konca obdobja 31/12/20_ _

*Razpredelnica 2***Stanje napredka pri delu za**

Nacionalni program 200_–200_

Faza: _ Obdobje od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

Zahtevek št.	Naslov	Izvajanje	Stopnja izvajanja	Opombe

PRILOGA VI

Zahtevki za predfinanciranje

Nacionalni program 200_–200_

Faza: _ Obdobje od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

Številka nacionalnega programa:

Zahtevan znesek predfinanciranja: ..... EUR

Podatki o banki:

Ime banke:

Naslov podružnice/koda:

Telefon/telefaks, teleks, elektronski naslov:

Št. računa:

Ime računa:

V _____ Datum _____

Za pristojni organ

(Podpis in žig)

G./Ga. (s tiskanimi črkami):

_____

PRILOGA VII

Potrdilo o izplačilu razlike za

Nacionalni program 200_–200_

Faza: _ Obdobje od 1/_ _ /200 _ do 1/_ _ /200 _

Številka nacionalnega programa:

Vsa izplačila v imenu Komisije pristojnemu organu: ..... EUR

Vsa izplačila Komisije: ..... EUR

Zahtevan znesek razlike: ..... EUR

Pristojni organ, odgovoren za izvajanje ukrepov, sprejetih v skladu z Uredbo (ES) št. 2152/03, potrjuje, da:

- (1) delo po programu se je začelo dne ..... na predvidenem kraju;
- (2) celotni program je bil zaključen dne .....
- (3) za dejavnosti, ki so bile zaključene, ko se je Komisija odločila o nacionalnem programu, se ne zahteva podpora;
- (4) za dejavnosti, ki jih podpira Skupnost z drugimi financiranjmi ali ki so vključene v nacionalne/regionalne programe v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 1257/1999, se ne zahteva nobena podpora;
- (5) skupni dejanski stroški upravičenih odhodkov, ki jih je imel pristojni organ .....
- (6) zgoraj navedeni stroški so razčlenjeni po vrsti ukrepa, kakor je določeno v razpredelnici 3, ki je priložena tukaj;
- (7) na kraju samem je bilo ugotovljeno, da je izvršeno delo takšno, kakor je določeno v dokumentaciji, ki je priložena zahtevku za pomoč, na kateri je temeljila odločba Komisije;

(8) znesek vračjivega davka na dodano vrednost, ki je vključen v prijavljene odhodke, je .....

(9) podatki o banki:

Ime banke:

Naslov podružnice/koda:

Telefon/telefaks, telex, elektronski naslov:

Št. računa:

Ime računa:

V _____ Datum _____

Za pristojni organ

(Podpis in žig)

G./Ga. (s tiskanimi črkami):

PRILOGA VIII

Razpredelnica 3

Bilanca stanja prihodkov in odhodkov za

Nacionalni program 200_–200_

Faza: _ Obdobje od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

Št. zahtevka	Zahtevan prispevek Skupnosti	Prispevek pristojnega organa	Drugo javno financiranje	Drugo zasebno financiranje	Komercialni prihodki iz nacionalnega programa
Skupaj					

Razpredelnica 4

Razčlenitev stroškov za

Nacionalni program 200_–200_

Faza: _ Obdobje od 1/_ _ /200 _ do 1/ _ _ /200 _

(razvrščeno po podtipih dejavnosti)

Št. zahtevka	Tip dejavnosti (A, B, C)	Podtip dejavnosti (1, 2, ...)	Stroški	Opombe
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
			Skupaj	

PRILOGA IX

VREDNOTENJA IN PREGLEDI

Navodila za predhodno vrednotenje

Izvedba predhodnega vrednotenja upošteva izkušnje iz prejšnjih dejavnosti spremljanja. Predhodno vrednotenje je tudi oblikovano tako, da pokaže potencialne dejavnike tveganja in ovire za izvajanje. Poudarjati mora tehnični in finančni mehanizem spremljanja.

Predhodno vrednotenje zagotavlja dodatne informacije, ki jih Komisija potrebuje za pregled predlogov ter pravično in pregledno odločitev o finančnih prispevkih. V tej zvezi mora vrednotenjsko delo pospeševati konstruktiven dialog med odgovornimi organi za nacionalni program in izvedenci kot tudi Komisijo.

Glavni elementi, s katerimi se mora ukvarjati predhodno vrednotenje

- (1) Kratek opis elementov programa in opredelitev cilja.
- (2) Pregled nacionalnega pojmovanja spremljanja.
- (3) Prednostne naloge znotraj nacionalnega programa.
- (4) Posebni cilj dejavnosti in pričakovani rezultati.
- (5) Intenzivnost in periodičnost zbiranja podatkov in analiz s kratko obrazložitvijo.
- (6) Nacionalne posebnosti in povezave z drugimi dejavnostmi spremljanja ali popisi v zvezi z gozdom.
- (7) Kratek opis položaja glede vprašanj gozdnih požarov in glavni elementi načrtov varstva gozdov pred požari za zadevno območje.

Vmesni pregled/Naknadno vrednotenje

Vmesni pregled in naknadno vrednotenje predložita doseženi napredek in morata poudarjati analizo vrzeli in potencialov.

Glavni elementi, s katerimi se morata ukvarjati vmesni pregled in naknadno vrednotenje

	Vmesni	Naknadni
Del A – Dosežki in glavne ugotovitve	X	X
Del B – Vrednotenje uspeha in neuspeha kot tudi učinkovitosti	X	
1. Struktura in organiziranost nacionalnega programa spremljanja		
2. Skladnost programa Skupnosti z nacionalnim programom spremljanja		
3. Vrednotenje programskih elementov		
Del C – Analiza stroškov in koristi	X	
Del D - Priporočila	X	
1. Priporočila v zvezi s programom Skupnosti		
2. Priporočila v zvezi z nacionalnim programom		
Del E – Sklep	X	X